

**Siyasal Vakfı
Bülteni**

Yıl: 16, Sayı: 24, Aralık 2008

Sahibi:
Siyasal Vakfı
Yönetim Kurulu Adına
Dr. Fahri SOLAK

...

Genel Koordinatör
Seyit Ahmet İŞKİN

Katkıda Bulunanlar
Sabahattin KAPLAN
Sezai KAYA
Bünyamin KORKMAZ
Erdal ŞERİFOĞLU

...

Teknik Hazırlık
Uygun Matbaacılık Ltd. Şti.
Tel: 0212 451 65 11

...

Grafik-Tasarım
Selahattin GÖKSU
0212 266 43 37

...

Adres
Siyasal Vakfı
Kalenderhane Mh. Darulelhan Sk.
No: 8 Vezneciler / İSTANBUL
Tel: (0 212) 511 32 20-21
Faks: (0 212) 513 88 38

...

Ankara
Mustafa AK
Meşrutiyet Cad. 9/7 Kızılay / ANKARA
Tel: (0312) 425 36 34

...

Mail
siyasal@siyasalvakfi.org

...

Web
www.siyasalvakfi.org

...

*Siyasal Vakfı Bülteni ücretsizdir.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.
Yayımlanan yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir.*

Saygıdeğer Mensuplarımız,

Son bültenimizde, yirmi dördüncü sayıda buluşma dileğinde bulunarak sizlere veda etmiştik. Dileğimizin gerçekleşmesinin verdiği mutluluğu yaşamaktayız.

Vakıf Genel Kurulu ve Ramazan ayı iftarları dolayısıyla bir araya geldiğimiz sonbahar aylarını geride bıraktık. Kış mevsiminin ilk haftalarına tanık olduğumuz bu günlerde kültürel faaliyetlerimiz hız kesmeden devam etmekte.

Bu sayımızın **Camiamızdan** bölümünde, kamu ve özel sektörde iş yaşamını sürdüren iki mensubumuzu konuk ettik. 1985 Mezunu, Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürü Sayın **Aziz YILDIRIM** ve 1987 Mezunu, matbaacılık, yayıncılık ve reklam sektöründe faaliyette bulunan Sayın **Mustafa AK** ile söyleşide bulunduk.

Geçtiğimiz sayıda, birinci kısmını yayınladığımız **İki Altının Hikayesi** başlıklı yazısının ikinci kısmı ile Dr. Ali POLAT **Ekonomi** bölümünde yeniden karşımızda. Bültenimizin önceki sayısında iki altından sarı olan, yani gerçek altının hikayesini ele alan Ali POLAT, bu sayımızda mecazi altın olan namı diğer karaelmasın kısa bir değerlendirmesini yaptı. Küresel mali krizin yansımalarını ele aldığı **Dünya Ekonomisindeki Gelişmeler Bir Kabusa Dönüşüyor** başlıklı yazısıyla Faruk BAKAÇ **Ekonomi** bölümünde bir diğer yazar olarak kendine yer bulmakta.

Küreselleşmenin ulus devletler üzerinde yarattığı etkinin konu edildiği **Ulus Devlet ve Küreselleşme** başlıklı yazısıyla **Ömer YÜREKLİ**, 21. yüzyıla Çin ve Hindistan tarafından yön verileceğinin ifade edildiği **Yeni Küresel Aktörler** başlıklı yazısıyla **Orhan Veli ALICI**, siyasal denetim, yargısal denetim, halk denetimi, kamu denetçisi denetimi yöntemleriyle yerel yönetimlerin nasıl denetleneceğinin ele alındığı **Belediyelerin Denetim Şekilleri** başlıklı yazısıyla **Burak Hamza ERYİĞİT** bültenimizin **Araştırma Notları** bölümünü oluşturmuşlardır.

Bültenimizin **Yöneticinin Köşesi** bölümünde, **Dr. Mahmut DEMİRKAN**, **Zor Zamanda Yönetim** başlıklı yazısında; kriz zamanlarında yönetim fonksiyonunun hakkıyla nasıl icra edileceğini, **Resul KURT**, **Krizde İşçi Çıkarmak Avantajlı mı?** başlıklı yazısında; iş sözleşmesi feshedilen işçinin nasıl hareket etmesi gerektiğini, kriz zamanlarında işçi çıkarmak yerine hangi yöntemler izlendiğinde maliyetlerin düşürüleceğini irdelemiştir.

Birol ÖZÖNCEL, **Sanal Dünya** bölümünde, **Mobil İletişim Teknolojileri ve 3G** başlıklı yazısı ile; GSM (Global System for Mobile Communication) ve geçtiğimiz günlerde ihalesine şahit olduğumuz 3G sistemlerini ele almıştır.

Bir sonraki sayımızda kavuşmak temennisi ile 2009 yılının ülkemize ve camiamıza hayırlar getirmesini diliyoruz.

Seyit Ahmet İŞKİN
Genel Sekreter

Geleneksel İftar Programları ve Genel Kurul

Vakfımızın her yıl gerçekleştirdiği geleneksel iftar programlarımız bu yıl da beş iftar şeklinde beş ayrı şehirde düzenlenmiştir. İlk iftarımız 11 Eylül 2008 Perşembe günü Konya grubu tarafından gerçekleştirilmiştir. İkinci iftar programımız 13 Eylül 2008 Cumartesi günü Ankara'da Altındağ Belediyesi Yunus Emre Kültür merkezinde gerçekleştirildi. Yoğun katılım eşliğinde gerçekleştirilen iftar programımıza Ankara ve çevresinden 250 civarında mensubumuz katıldı. Bir sonraki iftar programımız ise 14 Eylül 2008 Pazar günü Kocaeli gurubu iftarı oldu. Dördüncü iftarımız olan İstanbul iftarı olağan Genel Kurulla birlikte **20 Eylül 2008 Cumartesi günü İBB Florya tesislerinde** gerçekleştirildi. Beşinci ve son iftarımız Karadeniz iftarı oldu. 26 Eylül 2008 Cuma günü Fiskobirlik Giresun Tesislerine gerçekleştirilen iftar programıyla bu yıla ilişkin iftar programlarımız da tamamlanmış oldu.

Olağan Genel Kurulumuz 20 Eylül 2008 Cumartesi günü İstanbul İftarı ile birlikte İBB Florya Tesislerinde gerçekleştirildi. İftar programına ve Genel Kurula İstanbul yanında başta Ankara olmak üzere Anadolu'nun değişik şehirlerinden 500'e yakın mezunumuz katıldı. Mensuplarımızın yanı sıra çeşitli sivil toplum

kuruluşlarının temsilcileri ve tanınmış simalar da iftar programımıza iştirak etti.

Vakfımız Yönetim Kurulu Başkanı **Dr. Fahri SOLAK** genel kurul programına katılan misafirlerimize şu şekilde seslenmiştir: "Saygıdeğer mensuplarımız, muhterem hocalarım, kıymetli misafirler, sevgili öğrenciler, Öncelikle Ramazanınızı tebrik eder, vakfımızın iftar programına teşekkürlerinizden dolayı şükranlarımızı sunarız."

İ.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunları tarafından 1992 yılında kurulan ve bu yıl 16. yılını kutlayan İ.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Mezunları ve Mensupları Vakfı, sosyal sorumluluk bilinciyle ülkemize ve milletimize maddi ve manevi katkıda bulunmak amacıyla kurulmuştur. Bugünden geriye dönüp bakıldığında, vakıf kurucular kurulunu oluşturan mütevelli heyet üyeleri ile kuruluş sürecine destek veren diğer mensuplarımızın 1992 tarihinde tamamına yakınının yaş ortalamasının 30'un altında olduğu görülmektedir. Bu durum fakültemizin genç bir fakülte olması yanında, süreçte yer alan insanların ideallerinin gençlik hevesi olarak kalmaması ve kurumsallaşması yönünde kararlılıklarını göstermesi bakımından önemlidir. Siyasal Vakfı,

“bir vakıf da bizim olsun” hesabıyla kurulmadığını, resmi kuruluş tarihi öncesi hazırlık çalışmalarıyla geçen süre de dikkate alındığında, aradan geçen 20 yıla yakın zaman diliminde izlediği rota, yaptığı çalışmalar, doğrularına ve ilkelerine sadakatiyle göstermiştir. Başlangıçta onlu rakamlarla ifade edilen üye sayısı bugün binli rakamlara ulaşmış bulunmaktadır. Başlangıçtan bugüne kadar gerek kurumsal olarak Vakıfca ve gerekse tek tek her bir mensubumuzca, mutabık kalınan hedefler aşama aşama gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda başta doğal çevremiz olan mezun ve öğrencilerimiz olmak üzere, her birimizin yetişmesinde katkısı olan ebeveynlerimiz ve milletimize karşı sorumluluklarımızın yerine getirilmesi görev bilinmiş, bir sivil inisiyatif olmanın gereklerine dikkat edilerek taşınan misyonun ifasına dönük çok sayıda çalışma gerçekleştirilmiştir.

Vakfımızın son dönemde gerçekleştirdiği çalışmalar, programımızın ikinci kısmında sizlere detaylarıyla sunulacağından bunları sıralayarak vaktinizi almak istemiyorum. Ancak bugüne kadar gerçekleştirilen çalışmaların, bundan sonraki süreçte gerçekleştirilecek daha geniş kapsamlı, kalıcı ve özgün çalışmaların habercisi olması durumunda daha da anlam kazanacağını ifade etmek istiyorum. Bir anonim sözde belirtildiği üzere, “Birleşmek başlangıçtır. Birlikteliği sürdürmek gelişmedir ve birlikte çalışmak başarıdır”. Birleşmek ve birlikteliği sürdürmek aşamalarını yüz akıyla geride bırakmış olan camiamızın, birlikte çalışma başarısını da aynı hasbilikle göstereceğine inanıyoruz. Mensuplarımızın yirmili yaşlardaki heyecan ve değerlerine bağlılığı ve samimiyeti sürdürdüklerini görmek bu alandaki en büyük ümit kaynağımızdır.

Aradan geçen yirmi yıllık sürede ülkemizde sosyal, siyasi ve ekonomik alanlarda hızlı dönüşümler, iniş-çıkışlar, gerilimler yaşandığı göz önünde bulundurulduğunda, vakfımızın

anılan süreçte gerçekleştirdiği çok sayıda çalışma yanında, belki de altı çizilmesi gereken ana başarısı, kurulduğu günkü ilkelerini, amaçlarını ve duruşunu konjonktürel savrulmalara feda etmeden koruyabilmiş olmasıdır. Daralma dönemlerinde değerlerinden şüpheye düşerek bocalamayan mensuplarımız, genişleme dönemlerinde bu değerleri fiyatlandırma fırsatçılığına yönelmemiştir. Yaşanan süreç ve toplumsal hafızada yer etmiş savrulmalar dikkate alındığında, bu azımsanacak bir başarı değildir. Bu dirayeti gösterebilen mensuplarımızın katkılarıyla, bundan sonraki süreçte de konjonktürel gündemlere takılmadan, aculluk ve fırsatı kaçırma telaşından uzak, kendi önceliklerinin belirleyiciliğinde ulusal ve uluslararası çapta çalışmalara imza atılacağına inanıyoruz. Bu kapsamda, kısa ömürlü ve yalancı bir şöhretin cazibesine kapılmadan, vakfın bilinirliğini artırıcı nitelikte, ön hazırlıkları yapılan uluslararası katılımlı sempozyum ve konferanslar düzenlenmesi, yeni bir süreli yayının çıkarılmaya başlanması, konulu raporların hazırlanarak kamuoyuna sunulması, fakültemizle ortak etkinlikler yürütülmesi gibi faaliyetler ilk etapta hayata geçirilebilecek çalışmalar olarak sıralanabilir. Bu bağlamda fakültemizin kuruluşunun 30. yılı kutlamalarının bir vesile olacağını belirterek, ilk adım olarak 7 Ekim 2008-Salı günü yapılacak fakülte açılış törenlerine, başta 83 mezunlarımız olmak üzere hepinizi beklediğimizi ifade etmek isterim. Yine başlangıçta sadece İstanbul’da gerçekleştirilen ve artık 5 farklı bölgede yürütülür hale gelen

çalışmalar, yakın gelecekte diğer bölge ve illerde de mensuplarımız tarafından yürütülecek, böylece daha fazla mensubumuzla beraber olmak ve çalışmaların daha geniş bir kitleye ulaştırılması mümkün olabilecektir.

Sevgili Dostlar,

Bugün gelinen noktaya bakıldığında Siyasal Vakfı, sayıları 1.500'e yaklaşan ve her alanda ve kademede önemli başarılarla imza atmış mensuplarından, ve kendilerinden önceki nesiller gibi sorumluluk üstlenmek üzere yetişen bursiyer öğrencilerden oluşan insan gücü ile güçlü ve sürekliliği olan bir toplumsal organizasyon haline gelmiştir. Mensuplarımız kamu bürokrasisinde, yerel yönetimlerde ve akademik hayatta olduğu gibi özel sektör ve ticari hayatta da başarı öyküsü sayılabilecek çalışmalara imza atmış durumdadırlar. Mensuplarımızın her kademede üstlendiği önemli rolleri, camiamıza "ortak zenginlik" yaratma veya kariyer planlaması yapma fırsatı sunması oportünizmi ile değil, milletin sorunlarının çözümünde milletin has evlatlarının sorumluluk üstlenmiş olması ve aralarında dayanışarak "millet menfaati kişi menfaatine tercih edilir" ilkesiyle iş yapacaklarına olan inancımızla heyecan verici buluyoruz. Şüphesiz bunun muhasebesinin en güzel karşılığı zaman içinde oluşan sosyal sicilde ve kişilerin vicdanında yerini bulacaktır.

Vakfımız veri tabanında yer alan üst düzey bürokratından mülki idare amirine, öğretim elemanından müfettişine, uzmanından iş adamına kadar bütün mensuplarımızın, zorunlu olan itaate değil, gönüllü olan saygınlığa talip olacaklarına; başkalarından "hukukun üstünlüğünü" talep edebilmek için öncelikle kendi dünyamızda hakkaniyeti, adalet duygusunu ve izzeti esas almamız gerektiğini gözden uzak tutmayacaklarına inanıyoruz.

Ülkemizde hala gündemin ilk sıralarında yer alan Anayasa tartışmalarının, ancak inanç, fikir ve girişim özgürlüğü başta olmak üzere, temel hak ve özgürlük alanlarının genişletilmesine imkan sağladığı oranda anlam kazanacağına olan inancımızı tekrarlıyoruz. Varsayımsal korkular ve vehimlerden hareketle bu haklı taleplerin ertelenmesi veya mevcut kazanımlardan da fedakarlık yapılmasına yol açabilecek düzenlemelere gidilmesi bireysel ve toplumsal

enerji kaybından öte bir anlam taşımayacaktır. "Yeni" ve "Sivil" kavramlarının sembolik cazibesine kapılıp, içeriğin gözden kaçırılması, bir yanılsamaya yol açmamalıdır.

Ülkede izlenen ekonomi ve dış ilişkilerle ilgili politikalar, öncelikli olarak toplumun kendi imkanlarını, ihtiyaçlarını, beklentilerini ve hedeflerini esas alarak geliştirilmeleri durumunda bir kitlesel sinerji oluşturulabilecektir. Dünyadaki gelişmelerle ilgili olarak geliştirilecek politikalarda, küresel aktörlerin açtığı manevra alanlarında üstlenilecek rollerle değil, kendi önceliklerimizle geliştirilecek özgün politikalarla uluslararası alanda ve kendi doğal hinterlandımızda saygın bir yer edinebileceğimiz ve kalıcı etkiler bırakabileceğimiz unutulmamalıdır.

Bütün bunların gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan iyi yetişmiş, vizyon ve irade sahibi, kendi değerleri ve milleti ile barışık insan sermayesinin bu coğrafyada bulunduğu en somut göstergelerinden biri bu salondaki seçkin topluluktur. Siyasal Vakfı, kendisi ile barışık, ilkelerinden ve yeteneklerinden emin, sahip olduklarının "fiyatını" değil, "değerini" bilen, küçük hesaplardan uzak, yüksek tepelere sürünerek değil süzülerek çıkmaya aday, "şerefül mekan bilmekîn" anlayışına, inanmış insanların izzetine sahip vasıflı kadroların yetişmesi ve milletin hizmetine koşulması için hasbi çalışmalarını bundan sonra da şevk ve heyecanla sürdürecektir.

Takdir edersiniz ki, Sivil Toplum Kuruluşlarının çalışmaları gönüllü insanların artı zamanlarını, imkanlarını ve enerjilerini sosyal çalışmalara ayırmaları ile yürümektedir. Ucunda ticaret ve siyaset olmayan aktivitelerin birçok insanı cezbetmediği bir dünyada, vakfımız çalışmalarına zaman ayıran, destek olan başta yönetim kurulu ve diğer çalışma birimlerindeki arkadaşlarımız olmak üzere, katkıda bulunan bütün

mensuplarımıza huzurunuzda şükranlarımı sunuyorum. Rabbim ecirlerini versin, ihlaslarını ve sayılarını artırsın.

Bundan sonraki dönemde de Siyasal Vakfı'nın üstleneceği toplumsal sorumlulukların yerine getirilmesinde gerekli desteği esirgemeyeceğinize olan inancımızla, hepimizi Bayramın 3. günü olan, 2 Ekim 2008-Perşembe günü vakıf merkezinde yapılacak Bayramlaşmaya bekliyor, selam ve muhabbetlerimi sunuyorum."

Başkanımızın konuşmasının ardından Genel Sekreterimiz Bekir Köksal 2006-2008 yılları faaliyet raporunu ve Vakfımız Denetim Kurulu Başkanı Nurettin Nebati de bu yıllara ilişkin mali raporu sunmuştur.

Genel Kurul ve Mütevelli Heyet toplantıları sonunda eski yönetim kurulu ibra edilmiş, yeni dönem için Yönetim ve Denetim

Kurulu seçimi yapılmıştır. Programımız Genel Kurul sonrası Vakıf merkezine geçilerek ikram ve sohbetlerle gecenin geç saatlerine kadar devam etmiştir.

Yeni Yönetim Kurulunun 23 Eylül 2008 tarihli ilk toplantısında görev dağılımı şu şekilde gerçekleştirilmiştir.

Yeni yönetim kurulunun 23 Eylül 2008 tarihli ilk toplantısında görev dağılımı şu şekilde gerçekleşmiştir.

Yönetim Kurulu Başkanlığına Fahri Solak, Başkan Yardımcılığına Mustafa Ak, Genel Sekreterliğe S. Ahmet Işkın seçilmiştir. Bekir Köksal, Ömer Kuru, Resul Kurt, Birol Özöncel, M. Kemal İşler, Turan Konak ve Mehmet Öksüz yeni dönem Yönetim Kurulu Üyeleri olmuştur. Denetleme kuruluna ise Nurettin Nebati, Erol Dilaver ve İbrahim Helva seçilmiştir.

Ramazan Bayramı Programı

Ramazan Bayramı Programı 2 Ekim 2008 Perşembe günü saat 14.00'da Vakıf merkezinde yapıldı. Bayramlaşma programına 100'ü aşkın mensubumuz katıldı. Yoğun iş temposu sebebiyle birbirini göremeyen mensuplarımızın buluşmasına da vesile olan program ikramlar ve

Fakülte Açılış Töreni

SBF 2008-2009 akademik yılı açılış töreni 7 Ekim 2008 Salı günü gerçekleştirildi. Fakültenin daveti üzerine Yönetim Kurulumuzdan oluşturulan bir heyet ve ilk dönem mezunlarımızdan İsmail Güner, Ahmet Geçer, İlhan Özyürek, Adnan İnci, Kibar Altunel, Mustafa Bayrak ve Mehmet Gödekmerdan açılış törenine iştirak etmiştir. Fakültemiz Dekanı Prof. Dr. Naz Çavuşoğlu'nun konuşması ile başlayan açılış programı kurucu hocalardan Prof. Dr. Aydın Aybay'ın konuşması ile devam etmiş Prof. Dr. Sevgi Güran'ın açılış dersi ve mekân tanıtımı ile sona ermiştir.

Program sonrasında ilk dönem mezunlarımız vakfımıza geçerek sohbet ve eski günleri yâd etmeye devam etmişlerdir.

Vakıf bahçesinde çay eşliğinde yapılan sıcak ve samimi sohbetlerle devam etti.

1. Yerel Yönetimler ve Liderlik Yaklaşımları

2008-2009 döneminin ilk konferansı 15 Kasım 2008 Cumartesi günü gerçekleştirildi. Marmara ve Boğazlar Belediyeler Birliği Genel Sekreteri Doç. Dr. Recep Bozlağan "Yerel Yönetimler ve Liderlik Yaklaşımları" konulu konferansıyla Vakıf Merkezimizde bizlerle oldu. Öğrenci, mezun ve mensupların yoğun katılımıyla gerçekleşen programda liderin sahip olması gereken özellikler, liderin vizyonu ve yerel yönetimler açısından liderlik gibi konular işlendi. Program konu ile ilgili soruların konuşmacı tarafından cevaplanmasıyla sona erdi.

2. Stratejik Düşünce ve Yönetim

İkinci konferansımız 29 Kasım 2008 Cumartesi günü Yönetim Kurulu üyemiz ve Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planlama Müdürü M. Kemal İşler tarafından gerçekleştirilen "Stratejik Düşünce ve Yönetim" konulu konferans oldu. Konferansda, strateji nedir? stratejik olan nedir? soruları ve kamuda strateji konusu işlendi. Programımız konferans ardından yapılan ikramlarla son erdi.

Ziyaretler

Vakfımız tarafından yeni görevlere atanan mezunlarımıza yönelik tebrik ziyaretleri gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda 27 Kasım 2008 Perşembe günü İstanbul Defterdarı Bekir Bayrakdar ve TRT İstanbul Bölge Müdürü Erhan Anzerlioğlu'na Yönetim Kurulumuzdan oluşturulan bir heyet tarafından tebrik ziyaretinde bulunulmuştur. Ayrıca SGK İl Müdürü Mustafa Kuruca, Beşiktaş Kaymakamı Sadettin Yücel'e de tebrik ziyaretinde bulunulmuştur.

Burs Faaliyetleri

Vakfımız her yıl olduğu gibi bu yıl da ihtiyaç sahibi ve başarılı Fakültemiz lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencilerine burs imkânı sağlamaktadır. Bu yıl alınan başvurular ve yapılan mülakatlar sonunda altısı yüksek lisan olmak üzere iki yüz civarında fakültemiz öğrencisine burs verilmektedir. Burslar her ayın üçüncü cumartesi günü Vakıf merkezinden verilmektedir.

Aziz YILDIRIM ile Röportaj

(Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürü; İ.Ü.SBF 1985 Mezunlu)

Röportaj: Mustafa AK

- Sayın Aziz Yıldırım, dilerseniz sizi camiamıza tanıtarak başlayalım.

- Düzce'li olmama rağmen 01.01.1963 Sivrihisar doğumluyum. İlk, orta ve lise eğitimini aynı yerde tamamladıktan sonra 1981 yılında İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesine kayıt oldum. Mezuniyetim 1985 yılıdır. Siyasal Bilimler Fakültesi dedim çünkü bizim zamanımızda Siyasal Bilimler Fakültesi değildi. Biz mezun olduktan sonra adı değişti.

Mezuniyetten sonra Polis Akademisi Özel sınıfına katıldım ve 1986 yılında ilk Özel Sınıf öğrencileri arasında mezun oldum. Üç yıllık Emniyet Genel Müdürlüğü Hukuk Müşavirliği'ndeki çalışmam esnasında Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Kamu Yönetimi alanında Yüksek Lisans yaptım.

1989 yılında girdiğim Kaymakamlık sınavını kazandım ve Afyon Kaymakam Adayı olarak göreve başladım.. Sonrasında her tarafı farklı güzelliklerde dolu Vatanımızın değişik yörelerinde Kaymakam ve Vali Yardımcısı olarak insanımıza hizmet etme mutluluğunu yaşadım. 2000 yılında İçişleri Bakanlığı Eğitim Dairesi'nde görevlendirildim. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürü olarak görevlendirildiğim 2008 yılı Nisan ayına kadar değişik statüdeki Mülki İdare Amirleriyle diğer personelin eğitilmeleri için burada hizmet verdim. Görevlerim esnasında gerek yurt içinde gerek

yurt dışında pek çok seminer, panel, eğitim programı düzenledim ve katıldım, altı dönem Kaymakam Adayının eğitim programlarını yaparak gerçekleştirdim ve mezuniyetlerine katıldım. Düzce ve Afyonkarahisar depremlerinde görev yaptım. Evliyim ve iki çocuğum var.

- Genç arkadaşlarımız için bu soruyu soruyorum, Siyasal da okurken hedeflediğiniz bir meslek var mıydı?

Anadolu'da yaşayan insanlar, için Kaymakam ve Kaymakam olmak önemlidir. Ben de ilk defa ortaokulda okurken Kaymakam olmak arzusunu içimde hissetmişim. Zaten Siyasal Bilimler Fakültesi'ne de bu amaçla gelmişim. Hatta "niçin İstanbul Siyasal?" diye de sorabilirsiniz. Çünkü ben Ankara Siyasal'ı da kazanmışım ancak "İstanbul sevdası" yüzünden gelip İstanbul Siyasal'a kaydoldum. Gerçi 1985 yılında mezuniyetten sonra, ilk zamanlar Kaymakamlık sınavlarına giremeyince biraz pişman olur gibi olmuşum fakat "her şeyde bir hayır vardır" düşüncesiyle çok da üstünde durmadım. Zaten sonradan da Okul'un adı değiştirilerek bu sıkıntı da ortadan kaldırıldı. Bunu sağlayan bütün emeği

geçenlere bir kez daha şükranlarımı arz ederim.. Pek çok arkadaşın gönlündeki mesleğe girmelerine vesile oldular..

- *Okul sonrası mesleki hayatınız nasıl başladı.*

- Mezuniyetten sonra Kaymakamlık sınavlarına giremeyeceğimiz belli olunca Polis Akademisi'ne Özel Sınıf Öğrencisi olarak girdim. Bu arada Gazi Üniversitesi'nde Yüksek Lisans eğitimine de başladım. Bir yıl akademide okuduktan sonra Emniyet Genel Müdürlüğü Hukuk Müşavirliği'nde raportör olarak göreve başladım. Üç yıl çalıştım, bu arada Okulun adı değişti ve bizler de Kaymakamlık sınavlarına kabul edildik. Girdiğimiz sınav sonrasında 1989 yılı Haziranında Afyonkarahisar'da 77. Dönem Kaymakam Adayı sıfatıyla göreve başladım.

Üç yıllık adaylık döneminden sonra 1992 yılında asil Kaymakam olarak Adana'lı Saimbeyli ilçesinde görev yapmaya devam ettim. Sonrasında ise Yozgat/Saraykent, Elazığ/Kovancılar ilçelerinde Kaymakamlık, Aksaray ilinde Vali Yardımcılığı yaptım. İçişleri Bakanlığı'na görevlendirildiğim tarih 2000 yılıydı. Eğitim Dairesi Başkanlığı'nda Şube Müdürü ve Daire Başkanı olarak görev yaptım. Bu esnada eğitim programları yapıp uygulamasını gerçekleştirdim, kendim de pek çok eğitim programına katıldım.

- *Şu anda bulunduğunuz görev, devletin "sosyal" yapısının gereğini yerine getirmede en önemli kurumlarından birisi ve siz bu kurumun tepe yöneticisiniz. Bu açıdan çalışmalarınızla alakalı bilgiler verebilir misiniz?*

- Çalışmalarımız ve faaliyetlerimiz hakkında bilgi vermeden önce size kısaca Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu mekanizmaları hakkında bilgi vermek istiyorum. Çünkü bu mekanizmalar aynen insan bedenini hareket ettiren, faaliyetlerini sürdürmesini sağlayan iskelet ve sinir ve kas sistemi gibi bir görevi üstleniyor.

Biliyorsunuz, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu 1986 yılında; Fakru

zaruret içinde ve muhtaç durumda bulunan vatandaşlara yardım etmek, Sosyal adaleti pekiştirici tedbirler olarak gelir dağılımının adilane bir şekilde tevzi edilmesini sağlamak, sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı teşvik etmek amacıyla kuruluyor. 1989 yılında yapılan bir küçük değişiklikle SYDT Fonun amaçları arasına gerektiğinde Türkiye'ye kabul edilmiş veya gelmiş kişilere yardım etmek de giriyor. Bu kanunla birlikte Fonun faaliyetlerini yürütecek araçlar olarak Fon Genel Sekreterliği ve bugün sayıları 973 olan ve her il ve ilçemizde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları kuruluyor.

Özellikle yerel düzeyde SYD Vakıfları mekanizmasının kurulmasındaki amaç hem yereldeki sorunları ivedilikle tespit edebilmek, hızlı çözümler üretebilmek ve Fon hizmetlerinin halka en yakın noktada görülmesini sağlamak hem de SYDT Fonu mekanizmalarına vatandaşlarımızın da katılım sağlamak. 2004 yılında, 5263 sayılı yasa ile ise ileriye dönük bir adım daha atılıyor. Başbakanlık bünyesinde faaliyetini yürüten Fon Genel Sekreterliği, sosyal yardım konularında uzmanlığı geliştirmek, bu alanda kadrolu uzman personel istihdam etmek, STK'lar ile yakın işbirliği sağlamak, araştırmaya dayalı sosyal politika geliştirmek ve yardımların

daha iyi denetlenmesi amaçlarıyla Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğüne dönüştürüyor. Aynı zamanda bu yasa, müteveli heyeti başkanlıklarını Vali ve Kaymakamlarımızın yaptığı SYD Vakıflarındaki katılımı artırarak için de bazı değişiklikler yapıyor. Şu an SYD Vakıflarının müteveli heyetleri Mülki İdare Amirlerimizin başkanlıklarında, ilgili kamu kurumlarının yöneticilerine ek olarak belediye başkanları, köy ve mahalle muhtarlarının ve Sivil Toplum Kuruluşlarının kendi aralarından seçtikleri temsilcileri ile hayırsever yurttaşlardan oluşuyor. İşte bu mekanizma ile SYDT Fonu, ülkemizin her noktasına hızlı bir şekilde ulaşabiliyor. Sorunları halkımıza en yakın noktada katılımcı bir anlayış ile çözüyor.

Sorunuzun asıl kısmına gelirsek, SYDT Fonun faaliyetlerini; vatandaşlarımızın her türlü ihtiyaçlarının mahallinde karşılanması amacıyla il/ilçe Vakıflarına periyodik olarak, nüfus ve gelişmişlik esası dikkate alınarak gönderdiğimiz Periyodik Aktarmalar, Aile Yardımlarını, Sağlık Yardımlarını, Eğitim, Özürlü ve Özel Amaçlı Yardımları içeren Sosyal Yardımlarımız ve Yardımları gerçek ihtiyaç sahibine ulaştırmada, vatandaşlarımızı "yardıma muhtaç" durumdan kurtararak, kendi alın teriyle geçinen bireyler haline getirmede önemli bir araç olarak gördüğümüz Proje Desteklerimiz olarak sınıflandırabiliriz.

İlk anda bu sınıflandırma biraz anlaşılabilir kalabilir. Bu nedenle bu programlarımızın kapsamını ve hacmi açıklayabilmek için size sadece bir programımızı biraz daha açmak istiyorum. Sizin ve kamuoyunun artık yakından bildiği gibi az önce belirttiğim yardım programlarımızın içinde Şartlı Nakit Transferi uygulamasını yürütüyoruz. Eğitim ve sağlık bileşeni olan bu uygulamamızda, çocuklarımızın okula ve düzenli sağlık kontrolüne götürülmesi şartıyla bankalar aracılığıyla annelerine düzenli nakit yardımı yapılmaktadır. Bu program kapsamında yine bilindiği gibi kız

çocuklarımıza daha fazla ödeme yapıyoruz. Şu an bu program kapsamında sistemimize en yoksul toplumsal kesimlere mensup ailelerimizin yaklaşık üç milyon çocuğu var. Şartlı Nakit Transferi programıyla ilgili olara hem bizim yaptığımız ve yaptırdığımız çalışmalar hem de diğer çalışmalar oldukça iyi geri dönüşler veriyor. Sanırım bu örnek bile diğer programlarımız hakkında zihninizde bir resim oluşmasını sağlar.

- *"Sadaka Kültürü" kavramı günümüzde sıkça kullanılmakta. Sizin bakış açınızı merak ediyorum.*

Genelde "Sadaka Kültürü" ifadesi, sırf yardımlara ve toplumun hayırseverlik duygularına dayanarak istihdama yönelmeyen, yardımlarla geçinen kişiler yaratan bir ortam yaratma anlamında kullanılıyor. Öncelikle şunu belirtmek isterim, hayli tartışmalı olan bu kavramı destekleyen yani insanların sadece yardımla yaşamayı, çalışmamayı tercih ettiklerini gösteren bilimsel bir çalışma yok, bizim bulgularımız arasında da böyle bir şeye rastlayamıyoruz. İkinci olarak, şunu ısrarla vurgulamak istiyorum; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynakları ile SYD Genel Müdürlüğü tarafından SYD Vakıflarımız aracılığıyla yürütülen sosyal yardımlar Anayasamızda ifade olunan Sosyal Devlet İlkesini hayata geçirmek için bir kamu hizmeti olarak yürütülmektedir. Fakir ve muhtaç toplum kesimlerin sosyal yardımlarla desteklenmesi Sosyal Devlet olmanın gereğidir. Yani kamu eliyle yürütülen bu sosyal faaliyetlerini sırf hayırseverlik olgusuna dayanıyor gibi görmek ve göstermek ve Sosyal Devlet olmanın gereği olarak sağlanan sosyal yardımların bir "sadaka kültürü" yarattığını söylemek mümkün değildir.

Bu yönde olabilecek bazı tereddütleri ise sanırım Genel Müdürlüğümüzün yaptığı bazı çalışmaları açıklayarak giderebilirim. Genel Müdürlüğümüz, Yüksek Planlama Kurulunun kararları, Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planı doğrultusunda Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesine başlamıştır. Bu proje ile

sosyal yardım alanında ortak veri tabanının oluşturulması, bu veri tabanı aracılığıyla daha güçlü hedefleme mekanizmaları olan ve işlevsel olarak birbirini bütünleyen programlar oluşturulması hedeflenmektedir. Bu proje kapsamında ilgili bütün paydaşlar yer almaktadır. Ve proje çıktılarında da tüm paydaşlarımız yararlanacaktır.

Bir diğer çalışmamızda şudur; az önce anlattığım yardım programlarımızdan olan Şartlı Nakit Transferi ve Proje destekleri uygulamamızda faydalanıcılar belirlemek, programların doğru kişileri hedeflemesini sağlamak için sosyal incelemelerle desteklenen puanlama formülleri kullanıyoruz. Objektif muhtaçlık kriterleri olan bu puanlama sistemlerini geliştirilebilmesi amacıyla "Sosyal Yardım Yararalanıcılarının Belirlenmesine Yönelik Puanlama Formülü Geliştirilmesi Projesi"ni hazırladık ve DPT'ye sunduk. Bu projemizde 2008 yılı yatırım programına alındı. Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesinde olduğu gibi TÜBİTAK ve paydaş kuruluşlarla beraber çalışmalarımıza başladık.

Yine toplumdaki hassas ve kırılgan gruplarımızdan olan kadınlarımıza yönelik bir nakit transferi uygulamasına zemin oluşturabilmek amacıyla "Eşi Vefat Etmiş Kadınlar İçin Bir Nakit Sosyal Yardım Programı Geliştirilmesine Yönelik Araştırma Projesi" için DPT tarafından kaynak tahsisini sağladık.

Son olarak şunu da söylemeliyim, aslında az önce de kısaca bahsettim, bütün faaliyetlerimize ek olarak proje desteklerimiz çerçevesinde; yoksul vatandaşlarımızın sürekli bir işe sahip olmaya ve hayat standartlarını yükseltmeye yönelik projelerine, hedef kitlemize yönelik beceri ve meslek edindirmeye yönelik projelere, üretime ve istihdama katkı sağlayacak projelere de destek veriyoruz. Bu projelerde paydaş kuruluşlar ile birlikte çalışıyoruz.

Bu noktalardan hareketle ve hem bizim yaptığımız veya yaptırdığımız çalışmalar hem de yapılan diğer çalışmaların bulguları ışığında sosyal yardımların bir "yoksulluk kültürü" ve "sadaka kültürü" yarattığını söylemek, bu alanda kurumların yaptığı çalışmaları bilmemekten kaynaklanan bir peşin hüküm ve yoksul vatandaşlarımıza yönelik bir haksızlık olacaktır diye düşünüyorum.

- Genç mezunlarımız için tavsiyeleriniz varmı?
- Gençlerin bizlerden alacakları tavsiyeler olduğunu pek de zannetmiyorum. Onlar bizden daha iyi şartlarda ve imkanlarla yetişmektedirler. Dünyayı bilen, olayları takip eden daha da önemlisi yorumlayabilen bir nesil geliyor. Çok kitap okuyan, en az bir yabancı dil bilen kardeşlerimiz bunlar. Pek çoğu master ve doktoralarını yapmış, bir kısmı akademisyenliğe soyunmuş gençler. Bu arkadaşlarımızın bizlerden daha fazla insanımıza hizmet edeceğine inanıyorum. Çünkü biz inanıyoruz ki devletimizin ve vatanımızın bekası bundadır. Ve şunu da eklemek isterim ki; genç arkadaşlarımızın hizmet yarışında bizleri geçme mecburiyetleri vardır. Çünkü dünya çok hızlı.. Bu hıza ayak uyduramayan, geride kalacaktır.

- Çok teşekkür ederiz Sayın Yıldırım.
- Bana bu fırsatı verdiğiniz için ben teşekkür ederim..

Nice güzel günlerde görüşmek ümidiyle..

Mustafa AK ile Röportaj

(İşadamı; İ.Ü.SBF 1987 Mezunu)
Ropörtaj: Mustafa ÇAVUŞOĞLU

- Sayın Mustafa AK, dilerseñiz sizi camiamıza tanıtarak başlayalım.

Evet söyleşiyeye böyle başlayacağımızı, defalarca yaptığım söyleşilerden biliyorum. Çok klasik gibi geliyor ama doğrusununda bu olduğunu söyleyebilirim. Ben 1964 yılında Konya'nın Seydişehir ilçesinin Akçalar köyünde doğdum. 1966 yılında Konya merkeze taşındık. İlk okulum Şeker ve Ortaokulum Dumlupınar'da tamamladıktan sonra lise tahsilimi Konya Teknik Lise elektrik bölümünde tamamladım. 1983 yılında İ.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesine girdim. 1987 yılında mezun oldum. Fakat tek dersten dönem kaybettiğim için(Nazif Kuyucuklu'nun Türkiye Ekonomisi dersinden) kamu sınavlarına hazırlanan arkadaşlara katılamadım ve Çağaloğlundaki işe başladım. Tabi bende öncelikle devlet işini düşünüyordum. Benimde hayalimde kaymakam olmak vali olmak müfettiş olmak vardı. Ama hayat öylesine gelişiyor ki bir anda farklı bir mecraya sürükleniyorsunuz. Ben bunu kaderle açıklayabiliyorum. Benim Çağaloğlundaki işe başlamam hayatımın bundan sonraki tüm aşamalarını etkilemiştir. Zaman zaman Nazif Hoca'ya kızmışım dır. Ama şimdi düşünüyorumda beklide kendisine bir teşekkür borçluyum.

1987 yılından 1991 yılına kadar İstanbul'da matbaacılık yayıncılık ve reklam sektöründe çeşitli aşamalarında ve şirket ortağı olarak çalıştım. 1992 yılında ortaklarımın isteğiyle Ankara'ya geldim. Bir daha geri dönmedim. O zamandan bu zamana Ankara'da aynı sektörde çeşitli ortaklıklarda bulundum. Şu anda kendime ait iki şirketim var. Evliyim ve üç oğlum var.

- Siyasal da okurken hayal ettiğiniz bir meslek var mıydı?

Elbette benimde hayalimde kamu yöneticiliği vardı. Vali olacaktım ve büyük adam olacaktım (Bu söz benim çok sevdiğim babaannemin kardeşine aittir.Allah rahmet etsin sorduklarında hep böyle derdi). Bizim okula başladığımız zamanda fakültemizin ismi "Siyasal Bilimler" di. Kanun gereği mülki amirlik sınavlarına giremeyeceğimizi okurken öğrendik. Çok üzüldük tabii ki. Ama mücadelesini verdik ve isim değişikliği yaptırarak sınava girme hakkını kazandık. Burada bunun için emek veren, uğraşan tüm arkadaşlara; bu sınavlara girme hakkı kazanan bütün camia adına teşekkür borçluyuz. Özel sektörde çalışacağımı hiç hayal etmemiştim. Arkadaşlar benden iyi bir bürokrat olacağını düşünüyorlardı. Ama olmadı. Nasibimiz başka yerdeymiş. Zaman zaman keşke sınavlara girseydim diyorum. Ama kamudaki arkadaşların "keşke bizde kendi işimizde çalışsaydık" sözlerini de duyunca doğru iş yaptığımı anlıyorum. Önemli olan kişinin işini severek yapması, yaptığı iş ne olursa olsun en iyisini yapması, yaptığı işten mutlu olması gerekir.

- Okul sonrası mesleki hayatınız nasıl başladı

Tek dersten kalınca ekonomik nedenlerden dolayı işe girdim. Sektörel bir derginin

koordinatörlüğünü yapıyordum. Böylece yayıncılık piyasasına girmiş oldum. Bu dönemde aynı sektörde bizim birlikte çalıştığımız ve aynı okuldan Mehmet İbrahimağaoğlu ile birlikte bazı projeler üzerinde çalıştık. Farklı ortaklıklar denedik. Matbaacılık ve yayıncılık sektöründeki faaliyetlerimi 1992 yılından itibaren Ankara'da sürdürmekteyim. Şu anda yaptığım işi planlamış değilim. Ama memnunum. Yaptığım işi severek yapıyorum. Ticaret zor iş. Özel sektörü tercih edenlerin çok ciddi riskler içerisinde olduklarını yakinen görmüş bulunmaktayım. Devlette çalıştıktan sonra özel sektörde iş hayatına devam etme kararı alan arkadaşlardan edindiğim bilgiler de bu doğrultudadır. Buna rağmen ticarete yeteneği olan genç arkadaşlarımıza ticarete girmelerini yada seçeneklerinin arasında düşünmeleri gerektiğini tavsiye edebilirim.

- Mustafa Bey Vakfımızın kurucularından ve Yönetim Kurulu Üyesisiniz. Bize biraz bundan bahsedebilmisiniz?

Ben Vakfın Kurucu Mütevelli Heyet üyelerindenim. Vakıf kurma fikrinin oluşumundan bu güne kadar sürekli içerisinde bulundum. Şunuda söyleyebilirim ki şimdiye kadar tüm yönetim kurullarının değişmeyen tek üyesi benimdir. Bundan da gurur duyarım. Vakıf işiyle uğraşmak fedakarlık ister. Vakıflar gönüllülük esasına göre işler. Şu ana kadar emeği geçen tüm arkadaşlara teşekkürü bir borç biliyorum. Vakıf belli bir aşamaya geldi. Bundan sonra daha etkin ve misyonuna uygun faaliyetler içerisinde olacağına olan inancım tamdır. Ankara grubu olarak elimizden geleni yapmaya

çalışıyoruz. Düzenli toplantılar yapıyoruz. Bu toplantıların içeriklerini dönem dönem değiştirerek farklı konseptlerde gerçekleştiriyoruz. Örneğin bir dönem belli konularda yetkin kişileri çağırdık, bir dönem bazı arkadaşlarımıza konu vererek sunum yapmalarını sağladık. Bir dönem fakültemizin mezunlarından kendi kariyerlerinde ilkleri başarmış arkadaşlarımızı konuk ettik. Bir dönemde bize emeği geçen sevgili hocalarımızı konuk ettik. Her yıl düzenli olarak iftar programları düzenledik. Zaman zaman da yaz aylarında piknik yaptık. Hülhası bir şeyler yapmaya gayret gösteriyoruz. Bunların rutin yapılması gereken faaliyetler olduğunu düşünüyorum. Bundan sonraki çalışmalarımızda;

daha etkin, daha sorumlu, toplumsal bilincin gelişimine hizmet eden güzel projelere imza atmamız.

- Mustafa Bey sizin siyasetle ilgilendiğinizi biliyoruz. Siyasete ne zaman başladınız ve gelecekle ilgili planlarınız nelerdir?

Siyasete ne zaman başladığımı soruyorsunuz. Desem ki doğduğumdan beri. Bu cevap sizin kastedtiğiniz sorunun cevabı olmaz değil mi?

- Evet. Neyi kastettiğimi biliyorsunuz.

İnsanı tanımlayan bir düşünür "siyasal hayvan" tabirini kullanmaktadır. Onun için doğduğumdan beri diyorum.

Aslında okulunda okuduğumuz, ilmini tahsil ettiğimiz, teorik olarak her yönüyle öğrendiğimiz siyasetin, reel hayatta karşılığını görebilmek için alan çalışmasının mutlaka yapılması gerektiğini bir başka ifadeyle taşra görevini yerine

getirmemiz gerektiğini, aktif siyasete girince anladım. Şeyh Edebali Osman Gazi'ye diyordu ki "insanı yücelt ki devlet yücelsin" İşte bunun bir yolunun da siyasetten geçtiğini anladım. 2006 yılında Ak Parti Ankara İl Kongresinde İl Yönetim Kuruluna aday gösterilmemle aktif siyaset hayatım başladı. İl başkan yardımcılığı ve Siyaset Akademisi Ankara İl Başkanlığı görevlerinde bulundum. Halen görevim devam ediyor. Siyasette gelecek hedefim çok net olmasa da önümüzde bir yerel seçim var. Üzerime düşen bir görev olursa hazır olduğumu söyleyebilirim. Tabi bu ifadeyi kullandığım için bunu okuyan birçok kişi Mustafa Bey siyaseti öğrenmiş diyeceklerdir. Ancak şunu samimiyetimle söyleyebilirim ki siyasete girmem kendimin talep ettiği planlanmış bir şey değil. Okulumuz mezunlarından ve Vakfımızın Mensuplarından Altındağ Belediye Başkanımız Veysel Tiryaki'nin teklifiyle siyasete girdim. Kabul ettim çünkü şimdiye kadar

belli bir mesafede kaldığımız ancak aldıkları kararlarla hayatımızın her aşamasını etkileyen bir sistemin nasıl işlediğini görmek istedim. Şimdiye kadar anladığım şudur ki Siyaset iyi ve kaliteli yetişmiş kişilerin mutlaka girmeleri gereken bir iştir. Böyle olursa yıpranmış imajı bozulmuş siyasetçi profili değişecek ve hak ettiği yere ulaşacaktır.

– "Siyasal Ahlak" kavramı günümüzde sıkça kullanılmakta. Sizin bakış açınızı merak ediyorum.

İşte ahlakın en çok lazım olduğu yerdir siyaset. Ahlaki zaafiyet siyasette toplumsal felakete dönüşebilir. İnsanlık var olduğundan beri kendini yönetecek kişilerin ahlaki zaafiyetlerini en aza indirmek için çeşitli yöntemler geliştirmek zorunda kalmışlardır. Günümüzde de bunun en önemli mekanizması halk denetimidir. Halkın denetim kriterlerine, seçeceği kişilerin ahlaki dürüst ve güvenilir olmasını koyduğu anda siyaset hak ettiği yere kavuşacaktır. Son

dönemlerde bu alanda çok ciddi gelişmeler olduğunu düşünüyorum. Son olarak şunu söylemek istiyorum, "siyasetin limanı ahlaktır" ilkesini her zaman düstur edinmeliyiz.

- Genç mezunlarımız için tavsiyeleriniz varmı?

Genç arkadaşlarımızın bilgi birikimleri açısından tavsiyeye ihtiyaçları olduğunu düşünmüyorum. Bize göre çok daha iyi şartlarda ihtiyaç duydukları bilgilere ulaşabildiklerini biliyorum. Bir yabancı dil bilmenin mutlaka gerekli olduğunun bilincindedirler. Sadece şuna dikkat etsinler, bilgi en büyük hazinedir ve hiyerarşisi yoktur. Kimdeyse neredeyse alsınlar. Bizim tavsiyemiz tecrübelerimiz olabilir. Meslek seçiminde sevdikleri severek yapacakları ve en iyi bildiklerini düşündükleri işi hedeflesinler. Çok aceleci ve ne olursa yaparım mantığında olmasınlar. Bu biraz zor olabilir ama unutmasınlar ki Allah hakkımızda neyi nasip etmişse o gerçekleşecektir. Birde tüm camiamıza bir mesajım var. Durumu müsait olan arkadaşlarımız siyasetle ilgilensinler. Siyaset boşluk tanımaz. İyiler siyasette yer almadıkça kötüler bu boşluğu dolduracaktır.

- Çok teşekkür ederiz. Sayın Ak.

Ben teşekkür ediyorum.

İKİ ALTININ HİKAYESİ-II

Dr. Ali Polat

(Bankacı; İ.Ü.S.B.F. 1995 Mezunu)

Bültenimizin 23. Sayısında iki altından sarı olan, yani gerçek altının hikayesini özetlemiştik. Bu sayımızda ise mecazi altın olan namı diğer karaelmasın kısa bir değerlendirmesini yapacağız. Altın, binlerce yıllık geçmişe sahip bir değer olarak petrol ile kıyaslandığında oldukça uzun bir kullanım tarihine sahiptir. Petrol ise binlerce yıllık fosil kalıntılarının günümüz insanının vazgeçemediği enerji kaynağına dönüşmüş adıdır. Petrol, yenilenemeyen enerji kaynaklarının en önemlisidir. Petrolün dünya ekonomisindeki yeri vucutta dolaşan kana benzetilebilir. Petrol olmadan, hiç bir organ, hiç bir sistem hayatiyetini sürdüremeyecektir. Sistemin işleyişinde hammadde, ara mal, güç kaynağı, enerji kaynağı olarak oynadığı çoklu rol, petrolü ikamesi mümkün olmayan bir alanda tutmaktadır. Petrolün alternatifi olduğu iddia edilen çözümler ise ancak kısmi ikame özelliği taşımaktadır. Yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları ve nükleer enerji gibi alternatifler hem araştırma ve geliştirme hem de uygulama şeklinde gelişimini sürdürse de kısa vadede tüm ekonomiler için yeterli bir çözüm üretmesi çok mümkün gözükmemektedir. Petrolden beslenen ve petrolün fiyat hareketlerinden gelir elde eden görünür ve görünmez bir çok el, petrolün tam ikame malının olmadığı noktadaki görüşün arkasında yer almaktadır. Yani hem petrol lobisinin hem de motorlu araç-gereç lobilerinin oynadığı rol de azımsanmamalıdır.

Petrolün fiyat değişiklikleri, kısa, orta ve uzun vadede gelişimi ciddi analizler gerektirse de petrolün üretimi, tüketimi, fiyatı velhasılı herşeyi

ile ilgili büyük miktarda politika ve spekülasyon üretimi de bulunmaktadır. Altın ile kıyaslandığında petrolün çok daha "siyaset ve spekülasyon" malzemesi yapıldığı muhakkaktır. Altının da "ekonomik değer" olmanın ötesinde hammadde olma özelliği bulunsa da petrol ile kıyaslanması mümkün değildir.

Altın ve dolar ile olan bağına geçmede önce petrol hakkında merak ettiğim ve bu çalışma kapsamında öğrendiğim bazı hususlardan bahsetmek yerinde olacaktır: Petrol kelimesi Yunanca'da kaya anlamına gelen petra veya taş anlamında petros kelimelerinden türemiştir. Latince kökenli oleum ise yağ anlamına gelmektedir. Petrolün fiziksel özellikleri, oluşumu ve detayları ile ilgili farklı kaynaklardan bilgi edinilebilir . Ancak neticede açık kahveden, sarı, yeşil, koyu kahve ve siyaha kadar renkleri değişen bu doğal kaynak sadece enerji ve yaşam kaynağı değil savaşların da kaynağı olmuştur. Netice itibariyle sürdürülebilir bir kalkınmanın en temel ihtiyacı kesintisiz bir enerji kaynağıdır. Bu da ancak petrole sahip olmak, kontrol etmek ile mümkün olacaktır.

Petrol, ticari bir meta olarak farklı şekillerde sınıflandırılmakta ve bu sınıflandırmada petrolün bazı özelliklerine dayanmaktadır. Petrol sınıflandırmasında en önemli hususlar; spesifik gravite (petrolün özgül ağırlığı), viskozite (akmazlığı) ve içerdiği kükürt miktarıdır. Gravite

yani petrolün özgül ağırlığı, petrolün yoğunluğu ile ters orantılıdır. Düşük özgül ağırlıklı petrolün gravitesi yüksek olacaktır. Graviteye göre sınıflamada ise 10-20 arası ağır, 20-30 arası orta ve 31'den büyük graviteye sahip petrol hafif olarak tanımlanmaktadır.

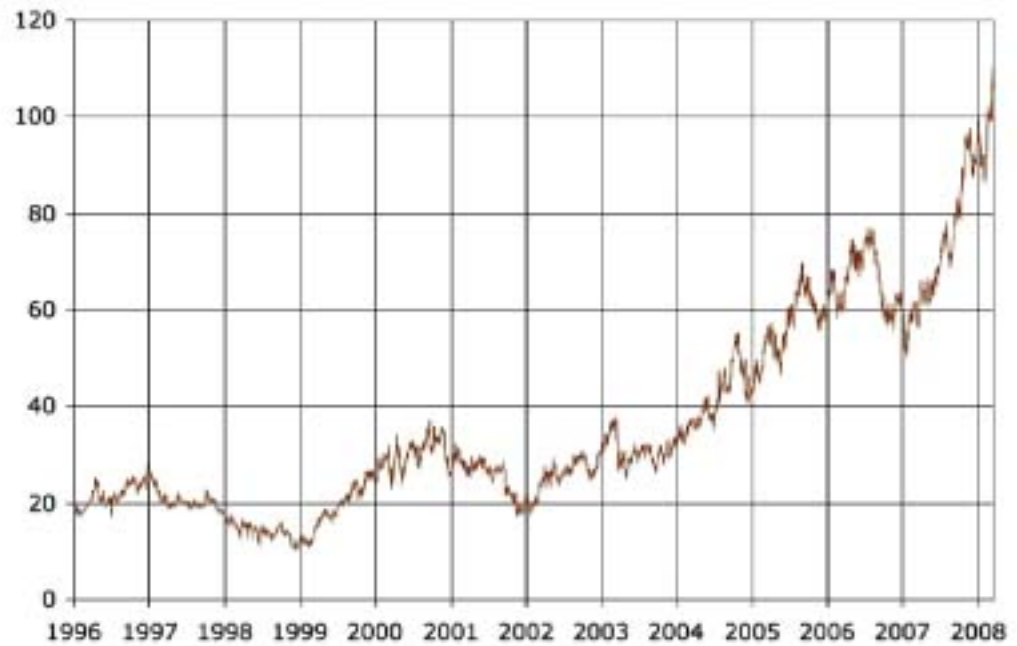
Dünya petrol piyasalarındaki talebin yüzde 90'ı hafif ve orta gravite petrolden oluşmaktadır . Petrol, kalitesine ve rafineri süreçlerine göre yakıt, LPG, benzin, parafin, solvent, jet yakıtı, asfalt, madeni yağ gibi yakıt sınıfında yer alan ve burada sayılan ve sayılmayan türev ürünler yanında boya, plastik, eczacılık, kozmetik, metal sanayi gibi birçok sanayi içinde girdi niteliğindedir. Petrol, tüm farklılık ve çeşitlerine rağmen üç ana grupta toplanmaktadır. ABD'nin Texas eyaletinde çıkan petrol WTI (West Texas Intermediat) petrolü olarak tanımlanmaktadır. Kuzey denizinden çıkan farklı petrolerin karışımına Brent Petrol denilmektedir. Petrol ihracatı yapan ülkeler adını taşıyan petrole ise OPEC Petrolü denilmektedir. Uluslararası Petrol Borsası (International Petroleum Exchange) Londra'da bulunmakta olup dünyanın en büyük enerji future ve opsiyon borsası niteliğindedir. Bu borsa 2001 yılında el değiştirerek ICE Futures adını almış ve tüm işlemler elektronik bir platformda gerçekleştirilmeye başlamıştır. ICE ve NewYork Stock Exchange'de işlem gören her bir sözleşme 1000 varillik petrolden oluşmaktadır. Petrolün dünya üretimindeki bu önemli yapısı, OPEC (Organization of the Petroleum Exporting Countries), API (American Petroleum Institute), IEA (International Energy Agency) gibi kurumların oluşmasını sağlarken, bu kuruluşlar ve bunlara ek olarak dev dünya petrol şirketleri, enerji

konusundaki uluslararası kuruluşlar, borsalar, OPEC dışı büyük üreticiler (Rusya, Meksika, Norveç) devamlı olarak petrol rezervleri, petrol üretimi, petrol tüketimi, petrol maliyetleri (üretim, rafine, taşıma, dağıtım) üzerine araştırmalar ve projeksiyonlar yapmaktadırlar.

Petrolün arz ve talebinin kısa, orta ve uzun vadede dengeli bir duruş sergilemesi "barış" içinde yaşayacak bir dünya için elzem olmakla birlikte bu petrol fiyatlarının da istikrarlı olmasını gerektirmemektedir.

Petrol fiyatlarındaki artışın olumlu ve olumsuz yönlerini değerlendirirken öncelikle nerede durduğumuzu tespit etmemiz gerekmektedir. Eğer petrol üreten ve satan ülkeler tarafında isek, kısmen kazananlar cephesinde yer almaktayız. Eğer petrol üretemeyen ve ihtiyacını ithal yolu ile karşılayan ülkeler arasında isek hem üretimde bağımlılık hem de dış ticaret dengesi noktasında önemli kayıplar yaşayan tarafta yer almaktayız. Bu iki tarafın korku ve ümitlerini spekülasyona ve buradan da paraya çeviren tarafta iseniz ya ya tam kaybedecek ya da tam kazanacak bir tarafta yer alıyorsunuz demektir.

Tıpkı sözleşme haline getirilen konut kredileri gibi, "paper oil" adı verilen ve petrolün

1994-2008 Yılları Petrol Varil Fiyatı

gelecekteki fiyatı üzerine yapılan tahmin ve spekülasyona dayalı kağıt alım satımı üzerinden para kazanmaya çalışıyorsanız o zaman kaybeden taraftasınız.

Doların yüzde 1 değer kaybettiği durumda petrolün varil* fiyatında 4 dolarlık bir artış olduğu hesaplanmaktadır. Dolar düştüğünde, petrol üreten ülkeler de azalan gelirlerini bu şekilde telafi etmektedir. Ülkemiz için bakıldığında 1 dolarlık ham petrol fiyatı artışının 0.5 milyar USD'lik bir ek maliyet oluşturduğu hesaplanmaktadır. Çok yüklü miktarda future sözleşmelere giren hedge fonları veya diğer spekülasyoncular, almış oldukları pozisyonlara uygun şekilde petrol fiyatlarını manipüle etmeyi de bir vazife bilmektedirler. Bir çok ülkenin GSMH'sından daha büyük varlıkları olan ve yine birçok merkez bankasından daha fazla nakit çevirme gücünü sahip bu varlıklı kesimin fiyatlar üzerindeki küresel etkisi de fazla olmaktadır.

Fiyat dalgalanmalarından ciddi kârlar elde etmek adına piyasaları dengesiz hale getiren kesim bu fonlar ve yatırımcılar olurken ekonomik analiz raporlarında konu daha çok piyasa mekanizmasının arz ve talep yapısına bağlı olarak açıklanmaya çalışılmaktadır. Yani, "Çin'deki büyüme", "Hindistan'ın talebi" ya da "ABD'nin israfı". 10 yıl önce 20 Dolar düzeylerindeki varil fiyatının 5 katın üzerinde artması her halde hiç bir piyasa gücü tarafından beklenemezdi. Öte yandan petrolün bu dengesiz hikayesi uzun süre de devam edecek gibi gözükmektedir. Dalgalanmadan kâr elde edebilmek için fiyatı 100 dolar olan bir varil petrolün tekrar 50'ye düşmesi gerekmektedir ki dalgalanma kâr getirebilsin. (Yukarıdaki grafik 2008'in belli bir dönemini içermekte olup bu yazının hazırlandığı dönemlerde de yine oynak fiyatlara rağmen petrolün varili 50-60 USD civarında idi.)

Jeopolitik ve jeoekonomi uzmanları dünya petrol fiyatlarının yüzde 60'ının spekülasyon kaynaklığı olduğunu belirtmektedir. Petrol futures piyasalarının gelişmesi ile birlikte Londra ve New Yorktaki borsalar petrol fiyatlarının kontrolünü OPEC'ten alıp Wall Street'e vermiştir. Goldman Sachs ve Morgan Stanley gibi enerji ticareti yapan yatırım bankaları ve yine bu piyasaların oyuncularını olan Citigroup ve JP Morgan Chase gibi bankalar ve diğer hedge fonlarının, petrolün fiyatının USD 60 olduğu Haziran 2006'da USD 25'lik bir fiyat artışına neden olduğu tespit edilmiştir. Dolayısı ile bu yaklaşımda 115 dolarlık bir fiyatın yaklaşık 50-60 doları da spekülasyon olmaktadır. Yatırım bankalarının ve hedge fonların yediği darbenin aslında petrol spekülasyonunu azaltmasını beklemek makul gözükmeyle birlikte bu yaklaşımın bir tarz ve hayata bakış olduğu düşünüldüğünde çok da bir şey değişmeyeceği söylenebilir. Bu yazı yerine aslında petrole ilişkin söylenebilecek sözleri ve petrol oyununu özetleyecek en güzel eserlerden biri Frank Herbert'in Dune, Çöl Gezegeni, isimli bilim kurgu romanı olacaktır. Yaşananlardan korkmak bir anlam ifade etmemektedir. Genç Muad-Dib'in sözleriyle ifade edersek "Korkmamalıyım. Korku akıl katilidir. Korku toptan yok oluşu getiren küçük ölümdür. Korkumla yüzleşeceğim" demek gerekecektir.

DÜNYA EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELER BİR KABUSA DÖNÜŞÜYOR...

Faruk BAKAÇ

(Sermaye Piyasaları Uzmanı; İ.Ü.S.B.F. 1990
Mezunu)

Bütün dünyada değerli olan her şeyin değeri düşüyor. Global ekonomiler patır patır dökülüyor... Dev şirketler kapanma ve batma tehlikesi ile karşı karşıya. ABD Otomotiv sektörü 3 milyon kişi işsiz kalacak diye tehdit ediyor. Bankalar sarsılıyor. CITI grup 53,000 kişiyi işten çıkardı ve sermaye zorlukları yaşıyor. Ve sürpriz olmayacak bir gelişme ile belki finansal yardım talebinde de bulunabilir. Avrupa'da bu etki daha çok hissediliyor. Avrupa ekonomisi çevreleri genel bir çöküşün önüne geçmeye çalışıyor. Özellikle otomobil ve benzeri karmaşık ve yaygın sektörlerde destek olma, ayakta tutma programları tartışılıyor. Tabii belli sektörlerde teşvik vermenin genel ekonomik gidişatta kalıcı hasarlar açabileceği tartışmaları da ayrıca yapılıyor. IMF gibi, Dünya Bankası gibi dünya ekonomisi çevrelerinin düzenleyici ve yol gösterici modelleri tartışılıyor. Öyle ki yol gösterici ana model olarak IMF politikaları yerden yere vurulurken bir siyasi maşa gibi kullanılacak olan bu örgüt yine de birçok ekonomiyi kontrolü altına almak için elini uzatıyor. Denize düşen yılana sarılacak elbette. Ukrayna, Macaristan ve İzlanda IMF ile anlaşmış oldu ve akabinde içinde Türkiye'nin de adının geçtiği birçok ülke ile de anlaşma yoluna gidilmesi tartışılıyor.

Kurtarıcı rolünde olan aktörler bir etkide bulunamadı,

Öncelikle ABD Merkez Bankası Başkanı B.Bernanke açıklamaları beklendi. Ve beklenen

açıklamalar fayda sağlayacağına zarar verdi. Sonra ABD eski Hazine Bakanı Henry PAULSON adı ile anılan, Paulson planı diye de adlandırılan ve Kongrece de onaylanan 700 Milyar Dolarlık ekonomik destek paketi öncelikle krizin merkezi olan ABD ekonomisini rahatlatır mı diye tartışılıyordu. Yardım geldi, gelecek diye beklenirken bir faydası olmadığı veya krizin ancak küçük bir bölümüne ilaç olduğu görüldü. Bunların ardından ABD başkanlık seçimleri sonucu BARACK OBAMA seçilirse gelişmeler, ekonomi rayına oturacak, beklentiler olumluya dönecek diyerek, finansal rasyolar ve endeksler normalleşmeye başlarken seçimin hemen ardından finansal sistem daha derinlemesine sorunlar yaşamaya devam etti. G-20 Toplantısı da bir hayal kırıklığı yarattı...

Bundan sonra ne olabilir?

ABD krizin merkezi olarak kendini ne kadar çabuk toplarsa o kadar çabuk dünya ekonomisi kendini toplarlar. Yukarıda bahsettiğim planlar ile ekonomiye verilen 700-800 Milyar USD'lik desteklerin yetersiz kaldığı artık bir gerçek. Dünya ekonomisinde 80 Trilyon USD'lik boyuta ulaşan türev araçlar, 40 Trilyon USD olan Toplam Dünya GSMH'sinin 2 katı. Bu sistemde batıklar oluştuğunda bunda ve oluşan balonun da % 20-30 daralması gerektiğini de hesaplarsak, gerekli parasal ihtiyacı iyimser bir tahminle en az 5 trilyon

USD olması gerektiği anlaşılır. Bunun yanında kötümser ihtiyaç da nedir? Bunu öngörmeyi bile kimsenin isteyeceğini düşünmüyorum. Ama en azından iyileştirme yapmak, kurumları ayakta tutmak ve kontrollü batışlara izin vermek için bile 5 Trilyon USD değerinde bir paket gerektiğini basitçe de hesaplayabileceğimizi düşünüyorum. Buradan çıkan sonuca göre de, kurtarma planı adı altında açıklanan rakamların (Bütün dünya için şu anda - sadece ABD için değil) yetersizliği ortaya çıkmaktadır.

Dünyanın birçok yerinde ekonomik durgunluk var ve ekonomik küçülme devam ediyor. Küçülme devam edecek diye de ciddi akademik çalışmalar var. Dünyadaki gelişmiş ekonomi çevreleri daralmanın önüne geçmek, durgunluğu aşmak için çabalarını sürdürürken resmi olarak sırası ile ABD, ALMANYA, JAPONYA resesyon ilanı yaptılar. Bunu, diğer batılı gelişmiş ekonomilerin izleyeceği ortada.. Bunun yanında emtia ve petrol gelirine bağlı ekonomiler de durgunluk endişeleri yüzünden düşen fiyatlardan olumsuz etkilenmeye devam etmektedirler. Özellikle RUSYA, BREZİLYA, AVUSTRALYA, gibi ülkeler büyük stres altında.. Ortadoğu ülkeleri de ciddi yatırım programlarını petrol fiyatlarının 140 dolar seviyesinden 49 dolar seviyesine düşmesinden dolayı gözden geçirme ve durdurma kararlarına başvuruyorlar...

Kısa vadeli çözümlerin pek etkili olmayacağı açık. Keynes yine tartışılırken, faiz indirimi ve kamu harcamalarını arttırma yönündeki politikalar öne çıkmaya başlamış, bu sayede durgunluk ve küçülmenin önüne geçileceği düşünülmüştür. Dünya merkez bankaları daha evvel senkronize olarak indirim yaptıkları merkez bankaları borç verme faiz oranlarını daha da düşürme eğilimindedir. ABD öncülüğünde bütün merkez bankaları faizleri "0" a yakın seviyelere çekeceklerdir. Faizlerin "0" olduğu bir dünyada parasal büyümenin de olduğunu düşününce enflasyon etkisini ayrıca tartışmak gerek. Faizleri

minimum seviyeye düşürüp harcamaları arttırma yoluna giderek talebe bağlı büyüme sağlamak peşinde olan batılı ekonomileri çok zor günler beklemektedir. Tabii ki de doğulu ve az gelişmiş ülkelerde bu sarmala sıkı sıkı bağlı olduğundan aynı sıkıntılı günlerde onları beklemektedir.

2008 yılını son ayına girdiğimiz şu günlerde büyük yatırım fonları, hedge fonları, emeklilik fonlarının da likiditasyona gitmesi ayrıca bir baskı yaratmaktadır. Dünyada yaşanan finansal çalkantının sene sonuna sıkışması da bu gelişmeler yüzündendir. Herkes bilanço dönemini kapamak istediğinden paraya (dolara) dönmek ve hesaplarını görmek durumundadır. Bir de yıl içinde çalkantı yaşayan firmalar, finansal kurumlar ortaklarına bilançolarını göstermek durumundadır. Bunun için de bütün varlıklarını dolara çevirip hesapları kapatma eğiliminde olduklarından, bütün finansal enstrümanlarda satış ve dolarda değerlenmeler olmaktadır. Özellikle ABD ve büyük ekonomiler dışındaki ülkelerdeki yatırımlar dolara çevrilmekte bu yüzden ülke para birimleri değer kaybetmektedir. EURO/DOLAR paritesi 1,25 altında seyrettiği sürece de bu eğilim hızlanabilir. Yeni yıla girerken ve önümüzdeki kısa dönemde paritenin 1,15 seviyeleri civarında seyretmesinin beklendiği söylenmektedir. Emtia fiyatları çok düşmesine rağmen daha düşme eğilimini devam ettirebilir. Dünya endekslerinin de 1-1,5 sene içinde reel kazançlar sağlaması da hiç beklenmemektedir.

Hatta radikal yorumlarla hisse senedi endekslerinin hiç olmadığı kadar çok düşük seviyeye düşebileceği ve bazı borsaların varlık sebeplerini kaybedeceği iddia edilmektedir.

Ülke olarak biz ne durumdayız?

Bu bilgiler ışığında uluslararası entegrasyonu gereği Türkiye'nin gelişmelerin dışında yer alması beklenemez. Özellikle yabancı yatırımların fazlaca olduğu finansal enstrümanlar da dalgalanmalar devam etmesi beklenmelidir. Kısa vadeli düzelmeler sadece satış için, likidite sağlamak için bir fırsat olarak değerlendirilecektir. Özellikle Türkiye ekonomisinin lokomotif sektörlerinde beklenen daralmalar hisse senetleri genel seviyesini de olumsuz etkilemeye devam edecektir. KOBİ ve benzeri kuruluşlara yapılacak ve yapılması düşünülen destekler sadece sorunları

öteleyecektir.

Ama bu desteklerde yapılmalıdır. Bankalar doğası gereği kredilerde tutucu davranacak ve mevduat tutma süresi

ortalamalarının 2 ayı geçmediği sistemde uzun vadeli kredi yaratacak kaynak bulmaları çok zor olacaktır. Özellikle yurt dışı sendikasyon kullanan bankaların döviz kurlarının olumsuz oynaklığı ile birlikte dünyadaki likidite darlığının da etkisi ile zorlanması beklenecektir. Türkiye'nin kendine özgü yapısal sorunları da var. Cari açık, ödemeler dengesi sorunları, iç borç ve özel sektörün dış borçları gibi geçmişten gelen sorunlar ekonomi üzerinde ekstradan sıkıntı yaratmaktadır. Analiz

yaparken bunları da ön plana çıkarmak gerekir. Bunun yanında emtia fiyatlarında yaşanan düşüş, kurda yaşanan hareketlilikler ithalatta küçülme yaratabilecek, ama bunun yanında dünya ekonomisinde yaşanacak küçülmeden de ihracatın etkileneceğini de değerlendirmeye almak gerekmektedir.

Kaynak yaratmada sadece kamu ön olana çıkacaktır. Şu an işsizlik fonunda biriken 30 Milyar YTL ve çeşitli kurumlarda bulunan kaynakların, orta vadede sosyal dengeyi bozmayacak şekilde ekonomiye enjekte edilme modelleri geliştirilmelidir. Özellikle istihdam ve geçinebilirlik düzeyi konusunda hızlı bir çalışma yapılmalı. Ayrıca 5 ve 10 yılı kapsayan israfı da önleyen bir sosyal sorumluluk, bireylerin gelirlerini asgari düzeyde sürekli sağlayacak, kamu yatırımları yolu ile ekonomik faaliyetleri

canlandıracak modeller oluşturulmalıdır. Ekonomik krizin derinleşeceği varsayımından da, hemen bütün kaynakları popülist bir yaklaşım ile harcamamak gerekir. Bunlarla birlikte Türkiye ekonomisinin ihtiyacı olan güven ve istikrar ortamını da sağlayacak bir takım adımlar atmak da

ayrıca gereklidir. Büyük ekonomik aktörlere güvence verecek davranışlar. Vergi ve parasal serbestiler konusunda yaklaşımlar araştırılmalıdır.

Bütçe istikrarı ve dengesi çok önemlidir. Ayrıca ister IMF olsun ister başka bir Organizasyon olsun, Hükümetin kendisi olsun ekonominin kendine referans alacağı bir çıpa oluşturmak şarttır

ULUS DEVLET VE KÜRESELLEŞME

Ömer YÜREKLİ

(Sağlık Bakanlığı Müfettişi; İ.Ü.S.B.F. 1987 Mezun)

Ulus devlet modeli "millet" kavramını esas alan bir devlet anlayışı. Milliyetçilik akımları ile birebir ilgili olduğunu veya kökünün milliyetçilik hareketlerine dayandığını söylemek mümkün. Çıkış yeri sanayi devrimini yapmış olan Avrupa ülkeleridir. Bu bakımından sanayi toplumunun devlet modeli olduğunu söyleyen yazarlar çoktur. Sanayi toplumunda ortaya çıkan bu Avrupalı ulus devletler, 15. yy sömürgeciliğinde olduğu gibi emperyalist politikalar izlemiştir. Bu dönemdeki Avrupa ulus devletlerinin sömürgeciliği, Afrika, Amerika ve Asya halklarına yıkım getirmiştir. Avrupa'nın sömürgeci devletleri ise bu bölgelerin kaynaklarını sömürmüş, kendi ülkelerine transfer etmiştir.

19. ve 20. yüzyıla baktığımızda ise, milliyetçilik akımlarının sömürgeleri özgürleştirdiğini, imparatorlukları parçalara ayırdığını görmekteyiz. Bir başka ifadeyle gelişen milliyetçilik bilinci emperyalistlerin sömürgelerden kovulmasına, çok uluslu bir yapıya sahip olan imparatorlukların ise kendisini oluşturan uluslara bölünmesine yol açmıştır. Bu şekilde ortaya çıkan devlet, millet kavramı üzerine inşa edilmiş, ulus devlet modelidir. Kuruluşundan itibaren uluslaşma süreci söz konusu olmuştur. Herşeyi düzenleme, merkezileşme, standardizasyon, homojenleştirme vb. felsefe vardır. Bunun içindir ki Avrupa da ortaya çıkan ulus devletlerin ilk uygulamaları nüfus sayımı yapmak, vergilendirme ve eğitimin merkezileştirilmesi olmuştur.

Ulus devletin getirdiklerinin en önemlilerini aşağıdaki şekilde sıralayabiliriz:

- Ulusal bilincin gelişmesi
- Dilin gelişimi, bölgesel ve yerel parçalanmışlıkların aşılması
- Tek para birimi
- Dışa karşı korumacı gümrük duvarları
- Gelişmekte olan ülkelerde ithal ikameci ulusal sanayi
- Güçlü ve istikrarlı merkezi iktidar
- Ulusal pazarların gelişmesi
- Egemenliğin ulusa ait olması
- Teba ve ümmet anlayışı yerine laik ulus anlayışının, vatandaşlık anlayışının gelmesi.

Ve uluslaşmanın da bir süreç olduğu düşünülürse, özellikle az gelişmiş ülkelerde uluslaşma süreci devam ederken, dünya gündemine küreselleşme olgusu yerleşmiştir. 1990' lı yıllardan itibaren her vesile ile kullanılmakta olan moda bir kavram olmuştur küreselleşme.

Bazı düşünürlerin emperyalizmin yeni oyunu dediği küreselleşme, kültürden siyasete, ekonomiden hukuka, sosyal siyasete, felsefeye hemen hemen her alanda etkisi olan bir süreç olmuştur. Bir başka deyişle, bu süreçte dünya ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel vs. bakımlardan daha çok bütünleşmekte ve artık uluslararası ile iç işleri arasındaki ilişkiler birbirine daha yakın hale gelmektedir.

Küreselleşme sürecinde birçok gelişme ulus devletleri etkilemektedir. İlk olarak, küreselleşme sürecinde küreselleşme ile çelişkili olarak gözüken mikro milliyetçilik akımı ortaya çıkmıştır veya çıkartılmıştır. Başka bir ifadeyle, yerel milliyetçilik, kültürel alt kimlikler güçlenmektedir. Uluslaşma sürecinde aşılmasına çalışılan alt kültürlerin ve alt kimliklerin yeniden güçlenmesi ulus devleti tehdit etmektedir. Öte yandan ulus devletlerin içerisinde çeşitli etnik, mezhep ve kültür temeline dayalı azınlıklar yaratılmasına yönelik uluslar

arası ölçekte çalışmalar yapılmaktadır.

Ulusal bağımsızlık anlayışı ve ulusal egemenlik anlayışı doğrudan etkilenmektedir. Tam bağımsızlığın yerine karşılıklı bağımlılık ikame edilmeye çalışılmaktadır. Siyasal alanda ABD kendisini dünyanın siyasal önderi olarak kabul etmekte, tek kutuplu hale gelen dünyayı kendi ulusal çıkarları doğrultusunda yeniden şekillendirmeye çalışmaktadır. Avrupa Birliği gibi bölgesel düzeydeki devletlerüstü oluşumlar da üye devletleri bağlayıcı kararlar alabilmektedir.

IMF, Dünya Bankası, yedi zengin ülke ve Rusya'dan oluşan G-8'ler, OECD, WTO (Dünya Ticaret Örgütü) gibi organizasyonlar dünya ekonomik sistemini yeniden düzenlemektedirler. Küresel sermayenin önündeki engeller, çeşitli ulusal düzenlemeler bu örgütlerin çalışmaları sonucunda ortadan kaldırılmaktadır. Ulusal hükümetlerin bunlara aykırı düzenlemeler yapmaları küreselleşmenin bu aşamasında mümkün görülmemektedir.

Ulusal yargı sistemlerine güvenmeyen küresel şirketler devletleri uluslararası tahkimi kabul etmeye zorlamaktadır.

Küresel çaptaki "politik konuların" sayısı artmaktadır. İnsan hakları, demokrasi, hukukun üstünlüğü gibi konular en önemli küresel politik konular olmuştur. Ulus devletler bunları kabul etmeye zorlanabilmektedir.

Devletlerüstü olan ve kararları devletleri bağlayacak ve yaptırımı olan kuruluşların oluşturulması gündeme gelmektedir. Örneğin bir dünya hükümeti, bir dünya parlamentosu oluşturulması vs. gibi.

Günümüzde artık çok uluslu şirketler, uluslar ötesi şirketler, küresel şirketler, global sermaye vs. denilen bir olgu da var. Aslında en ileri düzeydeki küreselleşmede ekonomik anlamda

olmuştur. Yani en çok küreselleşen sermayedir. Şirket evlilikleri yoluyla dev küresel şirketler ortaya çıkmıştır ve bu küresel şirketlerin dünya ekonomisindeki ağırlığı artmaktadır. Örneğin, devletler dahil dünya üzerindeki en büyük 100 ekonominin yarısından fazlası çok uluslu firmalara aittir. Başka bir örnek, en tepedeki 300 şirketin varlığı çok kaba olarak tüm dünyadaki üretim varlıklarının %10'unu oluşturmaktadır.

Siyasetin içine devlet ve çeşitli sivil toplum kuruluşlarının yanında bu küresel firmalar da girmiştir. Bunlar politik karar alma süreçlerinin aktörleri arasında yer almaktadır.

Çok uluslu şirketler sivil toplum kuruluşları oluşturmak suretiyle de siyasal karar alma sürecini etkilemektedirler. Piyasa oyuncusu olarak çeşitli konulardaki görüşlerini onlara söyletebilmekte ve baskı gücü oluşturabilmektedirler.

Küresel şirketlerin hızlı bir şekilde bir ülkeyi terk ederek krizlere neden olabilmesi, çok sayıda ülkede odaklanması, bu şirketlerin çoğu devletten daha büyük ekonomik güce sahip olmaları; dünyanın en büyük 500 şirketi içinde yaklaşık 450'sinin ABD, Japonya ve AB ülkelerinden olması vs. gibi nedenlerle ulusal hükümetlerin artık küresel şirketlerin politikalarını düşünerek politikalar ürettikleri şeklinde tartışmalara yol açmaktadır.

Bu bağlamda, ulusal sınırlar içinde kuralları koymada, ülkeyi yönetmede ulusal hükümetlerin artık tek yetkili olduğunu söylemek mümkün olmamaktadır. Birçok kurum, organizasyon ve küresel şirketler kararların alınmasında ve kuralların oluşum sürecinde rol oynamaktadır. Bu durumun ulusal egemenliği aşındırdığını, sınırlandırdığını söylemek mümkündür.

Bu süreçte ulusal devletin sonunun geldiğini

söyleyen düşünürler var.Gerçekten Ulus Devletlerin sonu gelmiş midir.?Ulus devletin yetkili olduğu, ulus devletin yetki alanında kalan veya yalnızca ulus devletin çözebildiği konular veya sorunlar yok mudur?

Bir devletin egemenlik bölgesi içerisinde en yetkili karar organı hala ulusal parlamentodur. Bu parlamentonun kararı olmadan yasal düzenleme yapılması mümkün değildir.Küresel güçler ne kadar isteseler de ve karar alma sürecini etkileseler de, ulusal parlamentoda karar almadan yasa yapılması söz konusu olamamaktadır.

Küresel şirketlerin, küresel organizasyonların güvenlik sorunları ulusal hükümetler tarafından çözümlenmektedir.Meşru fiziksel güç kullanım yetkisi ulus devletlerin tekelinde bulunmaktadır.Ulusal güvenlik ve ulusal adalet hizmetleri milli devletler tarafından sağlanmaktadır.

Küresel şirketler sadece karlarını maksimize etmeyi düşünürler. Bu amaç doğrultusunda ulus devleti etkilemeye çalışırlar.Bu şirketlerin devlet ve toplumun yanında siyasetin güçlü aktörleri arasına girmesine karşın, bunların karar alma süreçlerine toplum katılamamaktadır. Devletlerin demokrasiyi geliştirmek, sosyal adaleti sağlamak, vatandaşlarının refah düzeyini yükseltmek, eğitim , sağlık hizmetleri sunmak ve sosyal güvenlik gereksinimlerini karşılamak gibi vazgeçilemez görevleri de vardır.Küresel şirketler bu alanlardaki sorunlarla ilgilenmemektedir. Dolayısıyla bu alandaki sorunlar halen milli devletler tarafından çözülmeye çalışılmaktadır.

1648 yılında imzalanan Westfalia Barış anlaşması çerçevesinde ortaya çıkan Westfalia Modeline göre dünya hiçbir üstün bir otoriteye sahip olmayan bağımsız devletlerden oluşmaktadır ve bu devletler arasında bölünmüştür. Bunu izleyen yüzyıllar boyu siyasi

güç daha da merkezileşip , ulus devlet modeli gelişmiştir.I. ve II. Dünya Savaşı sonrasında ortaya çıkan devletler arası veya uluslar arası örgütlerin kökeni ulus devlet modeline dayanmaktadır ve bu kuruluşlarda karar alıcılar halen ulus devletlerdir.Dolayısıyla uluslar arası sistem halen, tüm güç kayıplarına rağmen ulus devlet modeline dayanmaktadır.

Görüleceği üzere, ulus devletin, her alanda bütünleşmekte olan dünyada gücünün azaldığını veya azalmakta olduğunu söylemek mümkündür.Ancak bittiğini söylemek mümkün değildir.

Sonuç olarak, dünya küreselleşme denilen bir değişim ve dönüşüm süreci içerisinde bulunmaktadır.Bu süreçte değişimi yakalayıp, ulusal çıkarları doğrultusunda yönlendiren toplumlar başarılı olmaktadır.Gelişmiş ülkeler devlet örgütlerini değişen dünya koşullarına göre yeniden yapılandırmış ve yapılandırmaktadırlar.Bu bakımdan ulus devletlerin mevcut dünya koşulları çerçevesinde, devlet aygıtını yeniden organize ederek, ulusal çıkarlarını optimum düzeyde koruyacak şekilde yapılanması hayati önem taşımaktadır.

YENİ KÜRESEL AKTÖRLER

Orhan Veli ALICI

(İ.Ü. SBF Doktora Öğrencisi)

Gün geçmesin ki dünyanın gündeminde küresel nitelikli bir konu yer almasın, küresel nitelikli bir kavram daha lügatımıza dâhil olmasın. Her geçen gün etkinsi daha belirgin bir şekilde gördüğümüz bu kavram ulusal ve uluslararası alanda her ülkenin politikalarının belirlenmesinde temel belirleyici haline gelmiştir. Değişen koşullar da bu alanda yeni güçlerin ortaya çıkmasına imkan sağlamaktadır. Örneğin 2020 yılında Küresel Gelecek ile ilgili yazılan bir raporda yeni büyük küresel aktörler olarak Çin ve Hindistan'ın ortaya çıkmasının jeo-politik kompozisyonu değiştirebileceği ifade edilmektedir. Ayrıca, önemli yazarlar 1900'lü yılların "Amerikan Yüzyılı" olduğuna işaret ederek, 21. yüzyılın da Çin ve Hindistan tarafından yönlendirilen Asya'nın kendini bulabileceği bir dönem olarak görülebileceğini ifade etmektedirler. Böylece Doğunun geçmiş dönemlerin parlayan yıldızı olma konumuna yeniden ulaşabileceği düşünülmektedir. Her iki ülke içinde ekonomik ve politik gücün beklenen hızlı yükselişinin kökeninde; sürdürülebilir hızlı ekonomik büyüme, genişleyen askeri kapasite ve yüksek nüfus oranlarının üretimde dengeli bir şekilde kullanılması yatmaktadır. Yeni küresel güç odakları olan bu iki ülkenin yaklaşık 12 yıl sonra mevcut devinimlerini sürdürmeleri halinde Hindistan'ın milli gelirinin tüm Avrupa ekonomilerine yaklaşacağı ve hatta geçeceği ileri sürülmektedir. Çin'in milli gelirinin ise A.B.D hariç her bir Batı Ekonomik Güçlerinin milli gelirlerini geçeceğini işaret etmektedir. Nüfus bakımından ise 12 yıllık öngörülere göre Çin'in

1.4 milyar, Hindistan'ın ise 1,3 milyar kişi olacağı tahmin edilmektedir. Tüm bu veriler çerçevesinde herhangi bir büyük kargaşa veya küreselleşme sürecinde beklenmedik bir dönüş olmadığı takdirde, bu yeni güçlerin yükselişi kaçınılmaz hale gelecektir. Avrupa ekonomileri ile kıyaslandığında Brezilya ve Endonezya'nın da diğer baskın güçler olabileceği savunulmaktadır. Bu süreçte yeni küresel aktörlerin yüksek nitelikli iş güçleri, gelişmiş bir ticaret bloğu ve istikrarlı bir yönetim sürecine sahip olmaları durumunda, mevcut küresel aktörlerin rollerinin değişeceği ve çok boyutlu bir küresel alanın oluşacağı varsayılmaktadır. Keza mevcut küresel aktörlerin iş gücü ve yaşlı nüfus oranları dikkate alındığında ilerleyen süreçte bu aktörlerin karşısına önemli bir sorun olarak çıkacaktır. Avrupa Birliği yeni üyelerle bu sorunu geçici olarak çöze de şu an Japonya yaşlanma krizi ile karşı karşıyadır. Rusya'da ise durum diğer aktörlerden farksız...

Rusya, büyük bir petrol ve gaz ihracatçısı olarak pozisyonu nedeniyle diğerleriyle uluslararası rolünü pekiştirecek kadar önemli bir potansiyeline sahiptir. Ancak, Rusya'da patlayan aids, düşük tıbbi bakım, düşük doğum oranları ile güneye doğru merkezi Asya ve Kafkaslardaki istikrarsızlık, terörizm bu küresel rolün pekişmesini engellemektedir.

Türkiye ise şimdilik küresel değil bölgesel bir aktör durumundadır. Türkiye'nin küresel bir aktör olması ise genel olarak ekonomik, askeri ve sivil istihbarat konusunda kendisini dışa bağımlılıktan kurtarması ile gerçekleşecek uzun vadeli bir çalışmayı gerektirmektedir. Türkiye'nin küresel düzlemde adının lanse edilmesi onun küresel bir aktör olmasından çok bölgesel nitelikli sorunların uluslararası basında yer edinmesi ile ilgili olduğu ileri sürülmektedir. Her ne kadar ortak kanı bu olsa da Türkiye'nin, bölgesel güçten küresel aktör olmaya doğru ilerlediği açıktır.

Bu süreçte ulus üstü örgütlenmelere katılım ve hukuki yapının bu duruma adaptasyonunun dışında en önemli husus; askeri alanda, sivil istihbarat ve ekonomik alanda bağımsızlığın sağlanmasında odaklanmaktadır. Bu yönde atılacak ciddi adımlar süreci hızlandıracaktır. Özellikle küreselleşmenin çok boyutlu niteliği

karşısında Türkiye'de bağımsız bir ekonomik yapılanmanın sağlanması ve politikaların değişen reel karşısına yenilenmesi gerekmektedir.

BELEDİYELERİN DENETİM ŞEKİLLERİ

Burak Hamza ERYİĞİT

(2001 Mezunu, Kamu Yönetimi Bölümü Doktora Öğrencisi)

GİRİŞ

İnsanoğlu dünyada var olduğundan beri ortak yaşama ihtiyacı içinde bulunmuş ve bu ihtiyacın karşılanabilmesi için paylaşılan ortak alanlar farklı organizasyonlarla bugünkü modern devlet yapılarının oluşumuna kadar devam etmiştir. Bugünkü modern devlet yapıları ise öncelikle bir merkez ve merkez etrafında çeşitli şekillerde örgütlenmiş yönetim birimlerinden oluşmaktadır. Üzerinde yaşadığımız topraklarda tarihi, kültürel, toplumsal, coğrafi bir çok nedenden dolayı idari yapılanma bir merkez ve o merkezin etrafında örgütlenen yerinden yönetim kuruluşları şeklinde ifade edilebilir. Merkez ile yerel arasındaki eşgüdüm ise vesayet denetimi ile gerçekleştirilmektedir. Bu denetim şeklinin yanında yerel yönetimler ve de belediyeler üzerinde farklı denetim türleri de mevcuttur. Bunlar: siyasal denetim, yargısal denetim, halk denetimi ve şu an ülkemizde uygulama alanı arayan halk denetçisi denetimini sıralayabiliriz. Ayrıca organik olarak tanımlanan bu denetim şekillerinin yanında belediyeler üzerindeki denetimi fonksiyonel olarak ayırma imkanı da mevcuttur. Bu denetim de hukuka uygunluk denetimi ve yerindelik denetimi olarak iki ayrı şekilde incelenebilir. Bunlara ek olarak denetimin gerçekleştirildiği mercie göre de bir ayırım yapılabilir ve bu bağlamda belediyelerin denetimi iç idari denetim ve dış idari denetim olarak iki başlık altında incelenebilir.

I. BELEDİYELER

Çağdaş anlamda belediyeyi, belde halkının ortak

yerel gereksinmelerini karşılayan ve belde hizmetlerini yerine getiren bir mahalli idare birimi olarak tanımlamak mümkündür. Belediyeler de, il özel idareleri gibi kamu tüzel kişiliğine sahip mahalli idare kuruluşlarıdır. Anayasamızın mahalli idareler başlıklı 127. maddesinde mahalli idareler, “İl, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileri” olarak tanımlanmaktadır. (Dönmez, 1996:s.17)

5393 sayılı Belediye Kanununun 3.maddesinin a bendinde belediye; “Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi...” şeklinde ifade edilmiştir. Belediyelerin üç tür organı bulunmaktadır. Bunlar, belediye başkanı, belediye meclisi, belediye encümenidir. Türkiye’de belediye idarelerini düzenleyen ve yürürlükte bulunan iki yasa bulunmaktadır. Bunlar 5393 sayılı belediye kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu’dur.

II. BELEDİYELERİN ÖZERKLİĞİ VE DENETİMİ

2.1. Belediyelerin Özerkliği

Özerklik kelime anlamı olarak belli bir kurumsal yapı içerisinde sınırlı da olsa belli düzeyde hareket

serbestliğini ifade eder. Yönetim açısından özerkliğin tanımı ise şudur. Muhtariyet (otonomi) sözcüğünün tam karşılığı olarak kullanılan özerklik bir toplumda demokratik hükümet etmenin gerçekleşmesinde ve insan hak ve hürriyetlerinin korunmasında bazı kurumlar için temel bir unsur sayılan, bazı hizmetlerin bu tür kurumlar aracılığıyla yürütülmesinde ülke çıkarları yönünden yarar bulunan kurumların kendi öz sorumlulukları altında ve ülke yararları doğrultusunda kendi hizmetlerini düzenleme haklarını ifade eder. Özerk kuruluşlar karar alma ve aldıkları kararları uygulama hakkına sahiptirler. Karar alacak organlar hiçbir baskı altında kalmaksızın karar organları oluşturabilirler. Yerel özerklik ise yerinden yönetim anlayışının prensip olarak kabul edildiği sistemlerde yerel yönetimlerin görev ve sorumluluklarını yerine getirirken, merkezi idarenin denetiminden bağımsız hareket edebilme yetisiyle ve kendini merkezi idareye ihtiyaç duymadan yönetme kapasitesiyle açıklanmıştır. Yerel özerklik yerel yönetimlerin sunacakları hizmetleri belirleme ve hizmetlere ilişkin vergilendirme yapabilme hakkını içerdiğinden dolayı seçilmiş yönetim sistemini meşrulaştırıcı temel kavramdır. Bu genel tanımın yanında yerel özerkliğin anayasa ve yasaların belirlediği kamu hizmetlerinin önemli bir kısmının halkın faydasına olacak şekilde, yerel yönetimlerin sorumluluğu altında gerçekleştirilme yetkisi olarak da tanımlanabilir. Yerel özerklik ilkesi, yerel yönetimlere kendi yerel kaynaklarını oluşturabilme, merkezin karışması olmadan yerel topluluk üyelerinin genel refah ve mutluluğuna katkıda bulunabilme gibi alanlarda yetkilendirme güçlendirmeyi hedefler. (Demirtaş,2005: ss.45,46)

Yerel özerkliğin iki temel yönü vardır. Birincisi yerel organların merkezle olan ilişkilerini ilgilendirir. İkincisi ise yerel yönetimlerin, yerel toplulukla yani halkla olan ilişkilerini ilgilendirir. Seçilmiş yerel organların halkı gereği gibi temsil edebilmelerini, temsil yönteminin bu nitelikteki kişilerin seçilmesine elverişli olmasını anlatır. (Demirtaş, 2005: ss.46,47)

2.2. Belediyelerin Denetimi

2.2.1. Siyasi Denetim

Siyasi denetim yasama organı tarafından yapılan denetimdir. Yasama organı tarafından yapılan denetim kural olarak bakanlar kurulu ve bakanlar üzerinde uygulanmaktadır. Anayasaya göre yasama organı soru, genel görüşme, meclis araştırması, meclis soruşturması ve gensoru araçlarıyla siyasi denetim yapar. Meclis araştırması diğer siyasi denetim araçlarına göre mahalli idareler üzerinde daha doğrudan bir denetim sağlamaktadır (Bayındır,2007: ss.9,10)

2.2.2. Kamu Denetçisi Denetimi

Kamu denetçisi, anayasa veya kanun ile kurulan, bireylerin hak ve menfaatlerini korumak amacıyla idare ve kamu görevlilerine ilişkin şikâyetler üzerine veya doğrudan harekete geçmek suretiyle araştırma ve inceleme yapan, ilgili idareye tavsiyelerde bulunan, araştırma sonuçlarını kamuoyuna duyuran ve çoğunlukla parlamentoya bağlı çalışan denetim yetkilisidir. (Bayındır,2007:ss.11,12)

2.2.3. Yargısal Denetim

Mahalli idareler üzerinde yapılan en etkili denetim türü yargı denetimidir. İdari rejimin uygulaması itibariyle ülkemizde mahalli idareler üzerindeki yargı denetimi idare mahkemeleri tarafından yapılmaktadır. Yargı organları tarafından yapılan denetim bir idari vesayet denetimi değildir. Bununla birlikte özellikle, yapılan son değişikliklerden sonra idari vesayet yetkisinin kullanılmasında idari organlar ile yargı organlarının yakın ilişki ve görev paylaşımı içine girdikleri görülmektedir. Önceden mahalli idarelerin kararları doğrudan merkezi idare tarafından onaylanmakta veya iptal edilmekteydi. Değişikliklerden sonra ise onay yetkisi yine merkezi idare yetkisinde bırakılmıştır. Fakat iptal yetkisi kural olarak merkezi idareden alınmış, bunun yerine idare mahkemeleri

yetkilendirilmiştir. Yeni usule göre mahalli idare kararları İçişleri bakanı, vali veya kaymakam tarafından hukuka aykırılığı gerekçesiyle idari yargı önüne götürülmekte, buna karşın mahalli idare kararı ancak yargı kararı ile iptal edilebilmektedir. Yargı organlarının idari vesayet yetkisinin kullanılmasına ilişkin görev ve yetkileri ile Danıştay tarafından yapılan idari vesayet denetimi ilgili bölümde ayrıntılı olarak ele alınmaktadır. Bu bağlamda Danıştasın Birinci ve Sekizinci Dairelerinin mahalli idareler hakkındaki kararlarının idari vesayet yetkisi bakımından nereye oturtulacağı konusu ilgili kısımda irdelenmiştir. (Bayındır,2007:s.13)

2.2.4. Halk Denetimi

Temsili demokratik idarelerde idare üzerindeki tüm denetimler millet adına yapılmakla birlikte, halkın idareyi doğrudan denetlemesi halk denetimi olarak adlandırılmaktadır. Ülkemizde de temsili demokrasi yöntemi uygulandığından halkın idareyi denetlemesi dolaylı yollarla yapılmaktadır. Fakat örgütlenmiş halkın bazen idareyi doğrudan da denetlemek, yönlendirmek ve etkilemek amacıyla bazı araçları kullandığı görülmektedir. Kamuoyu denetimi denilen bu yöntem ile halk, özellikle sivil toplum örgütleri ve kitle iletişim araçlarıyla bu denetimini sürdürmeye çalışmaktadır. (Bayındır, 2007:s.14)

2.2.5. İdari Denetim

Organik bakımdan denetimin tasnifinde idari denetim, idarenin doğrudan kendisinin yaptığı denetimdir. İdarenin yaptığı denetimin sınırını tespit etmek için öncelikle idarenin ne olduğunu belirlemek gerekmektedir. Anayasada organik bakımdan idare, yürütme içerisinde Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu dışındaki organlar olarak ele alınmaktadır. Doktrin organik anlamda idareyi tanımlarken pasif bir tanımlamayı tercih etmektedir. Nitekim Günday'a göre organik bakımdan idare, "Devletin Yasama ve Yargı organları ile Yürütme Organının da Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu dışında kalan

tüm kuruluşları" dır. Biz de burada aynı yöntemden yola çıkarak organik anlamda idari denetimi açıklarken pasif bir tanımlamayı yeğleyeceğiz. Bu bakımdan organik anlamda idari denetimin; siyasi, yargısal ve halk denetimi dışındaki denetim olduğu söylenebilir. (Bayındır, 2007: s.15)

2.3. İdari Vesayet Denetimi

2.3.1. İdari Vesayet Kavramı

Yerel yönetimlerin özerk bir yapıda olması, yani kendi kararlarını kendilerinin alma hakkı bulunması, yerel yönetimlerin en önemli özellikleri arasında yer almaktadır. Yerel yönetim kurumlarının varlık nedenini oluşturan bu nitelik, yerel topluluklara temsil edici organlar aracılığı ile, yerel hizmetler üzerinde uygulanabilir nitelikte kararlar oluşturarak, kendi kendilerini, tercihleri yönünde, özgürce yönetme olanağı vermektedir.

(www.erolkaya.org/tr/showarticle.aspx)

Öğretide idari vesayet kavramın tanımında görüş ayrılığı bulunmamaktadır. Çeşitli yazarların idari vesayet kavram tanımlamalarından çıkan ortak özellikler şunlardır: (Coşkun, 1996: ss.36,37)

- İdari vesayet denetimi idari bir denetim mekanizması olup sadece idari makamlar tarafından icra edilmektedir.
- İdari vesayet denetim mekanizmasının esas itibariyle kuruluş amacında devletin genel çıkarlarını, devletin birliğini, korumak ve kamu hizmetlerinde birlik ve bütünlüğü tesis etmek amacıyla kurulmuştur. Diğer taraftan idari vesayet denetiyle yerel halkın, yerel idarelerin keyfi işlem ve eylemlerine karşı korunması amacını da taşımaktadır.
- İdari vesayet denetimi kanuna dayanan bir denetim türüdür. Merkezi yönetimin yerel otoriteler üzerindeki denetimi yasada açıkça belirtilen yerlerde ve yasanın belirlediği derece

ve genişlikte kullanılır.

- İdari vesayet denetimi yasaya dayanan bir denetim mekanizması olduğundan merkezi bir organ veya makama ait bir yetki olduğundan, hiyerarşik tabaka ve bunun dereceleri içinde kullanılamaz. Bundan dolayıdır ki vesayet denetimin kullana makam veya şahıs bu yetkiyi başkasına devredemez ya da o şahıs veya makam namına başka bir şahıs bu yetkiyi kullanamaz.
- İdari vesayet denetimi yerel yönetimlerin işlemleri, eylemleri, organları ve personeli üzerinde uygulanmaktadır.

2.3.2. İdari Vesayetın Uygulanma biçimleri

İdari vesayetın uygulama biçimleri işlemler üzerindeki denetim, eylemler üzerindeki denetim ve organlar üzerindeki denetim olmak üzere üçe ayrılmaktadır.

2.3.2.1. İşlemler Üzerinde Denetim

İdari vesayetın asıl uygulanma şekli bu alandadır. Bu denetim tasdik, önceden izin, ikame, iptal, yürütmenin durdurulması şeklinde gerçekleşir. (Demirtaş, 2005:ss.62,63)

- **Tasdik:** Tasdik yerinden yönetim birimleri tarafından alınan kararların, idari vesayeti uygulamaya yetkili makamların, incelemeye yetkili bulunduğu işlerle ilgili olarak yapılan uygulamaların kanuna ve genel esaslara uygunluğunun belirtilmesidir. Bu kararlar onaylanmadıkça mahalli idareler tarafından kullanılamazlar. Tasdik yerinden yönetim idaresinin kararının bir ögesi tamamlayıcı bir parçası değildir. Çünkü karar özerliğe ve tüzel kişiliğe sahip ve kendi adına irade beyanında bulunan bir yerinden yönetim kuruluşunun iradesinden doğmuş bir hukuki tasarruftur. Bu tasarrufun öğelerini yerinden yönetin idaresinin iradesinde, yani tasarrufun kendisinde aramak gerekir. Bu durumda yerel yönetimin kararıyla

merkezi yönetimin tasdik kararı birbirinden ayrı işlemlerdir.

- **Önceden İzin:** Yerel yönetimler bazı kararlarını uygulamaya geçirmeden önce belli vesayet makamlarında izin almak zorundadırlar. Bu durum alınan kararların geçerli olabilmesi için gerekli hukuki bir şarttır.

- **İkame (Yerine Geçme):** İkame, vesayet makamlarının yerel yönetimlerin organlarının yerine geçerek karar alabilmeleri ya da kararlar üzerinde değişiklik yapabilmeleridir. Bu durum aslında yerel özerlikle bağdaşan bir denetim şekli değildir. Yerel otoritenin kararının değiştirilmesi demek, mevzunun yani tasarruftan doğması beklenen ve istenen neticenin durumunun değiştirilmesi demektir. Halbuki kararın mevzuunu tayin etmek doğrudan doğruya yerinden yönetim idaresinin yetkisi dahilindedir. Tasarrufun hak sahibi, yerinden yönetim idaresidir. O bu tasarrufu yapıp yapmamakta, mevzuun tayininde kanunun verdiği imkan ve yetkiler dahilinde serbesttir.

- **İptal:** merkezi idare mahalli organların almış oldukları kararları hukuka ve genel ulusal ya da bölgesel çıkarılara tersliği nedeniyle iptal edebilmesidir. Fakat bu denetimin hukuki çerçevede kalması, hem yerel özerkliğin hem de yerel idarelerin kendi kendine hareket edebilme serbestliğinin bir güvencesi olacaktır.

- **Yürütmenin Durdurulması:** Yerinden yönetimlerin aldıkları kararların uygulanmasının daha sonraya bırakılmasıdır.

2.3.2.2. Eylemler Üzerindeki Denetim

Yerel yönetimlerin eylemleri üzerindeki denetim, yerel birimlerin almış oldukları kararların uygulanması sırasında gerçekleşen denetimdir. Bu noktada uygulanan denetimin aslında kararı uygulayan kurum ya da kişinin uygulamalarının hukuka uygunluğunun teftişini ifade eder. Bu noktada kararlar üzerindeki denetimden ayrılır.

(Demirtaş, 2005:ss.63,64)

2.3.2.3. Organlar Üzerindeki Denetim

Organlar üzerindeki denetim vesayet makamlarına, yerel yönetimlerin yürütme ve karar organları üzerinde, faaliyete geçme, feshedilme vs. şekillerde gerçekleşir. Bu denetim Türkiye de daha çok belediyeler üzerinde uygulanır. Zaten il özel idarelerinin başı vali olduğu için bu tür denetimin başka vesayet makamlarınca yapılmasına gerek yoktur. Bu konudaki denetimin büyük çoğunluğu vali ve Danıştay'a bırakılmıştır. (Demirtaş, 2005:ss.63,64)

SONUÇ

Yeni belediye kanunları ile merkezi yönetim ile belediyeler arasındaki ilişkiler incelendiğinde ilk göze çarpan olay, belediyelerin hukuka uygunluk yönünden merkezi yönetimin vesayetine tabi tutulduğudur. Bu durum önceki belediye yasasında hukuka uygunluk denetimi ve yerindelik denetimi olarak kendini göstermekte idi. Önceki belediye yasasında belediyelerin karar ve yürütme organlarının almış olduğu kararların çoğu valinin onayı ile yürürlüğe girerken yeni belediye kanunları ile bu durum ortadan kaldırılmıştır. Yine eski yasalarda valinin bir çok konuda onayı ile belediye kararları hukuksal sonuç doğururken, yeni belediye yasaları ile valinin onayına tabi kararlar çok kısıtlı tutulmuştur. Bu kararlar belediye sınırlarının belirlenmesine ilişkin meclis kararlarının kaymakamın görüşü üzerine valinin onayı ile kesinleşeceği, 5393 sayılı kanunun 9. maddesinin 2. fıkrasına göre belediye sınırları içinde mahalle kurulması, kaldırılması, birleştirilmesi, bölünmesi, adlarıyla sınırlarının tespiti ve değiştirilmesi, belediye meclisinin kararı, kaymakamın görüşü üzerine valinin onayı ile olacağı, bir beldenin adının değiştirilmesi de merkezî idarenin onaylamasına tâbi olduğu, 5393 sayılı Kanun'un 10. maddesine göre belediye meclisi üye tam sayısının en az dörtte üç çoğunluğunun kararı ve valinin görüşü üzerine İçişleri Bakanlığı'nın

onayı ile belde adının değiştirilmesinin mümkün olduğu şeklinde sıralanabilir. Yine bahsi geçen yasanın 81. maddesine göre belediye meclisinin cadde, sokak, meydan, park, tesis ve benzerlerine ad verilmesi ve beldeyi tanıtıcı amblem, flama ve benzerlerinin tespitine ilişkin kararlarının yürürlüğe girebilmesi için en büyük mülkî idare âmirinin onayı gerekmektedir.

Bunlar dışındaki tüm kararlar yasadaki belirtilen usuller çerçevesinde merkezi yönetimin onayına gerek kalmadan hukuksal sonuç doğurmaktadır.

KAYNAKÇA

Bayındır, Muhammed Savaş, *İdari Denetim Olarak İdari Vesayet*, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara, 2007.

Demirtaş, Mustafa, *Yerel Yönetimlerin İdari Özerkliği ve İdari Vesayet*, Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Muğla, 2005.

Demir, Oğuzhan, *Yerel Yönetimlerin Kararları Üzerindeki Vesayet Denetimi*, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İzmir, 2006.

Mustafa DÖNMEZ, *Mahalli İdarelerin Teşkilat Yapısı, Organları ve Görevleri*, Mahalli İdareler Derneği Yayınları, Ankara, 1996 .

Çoşkun, Bayram "Türkiye'de İdari Vesayet Denetimi ve Yerel Yönetimlerin Özerkliği", *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, Cilt 5, Sayı 3, Mayıs 1996. T.C. Anayasası, Kanun No: 2709, Kabul Tarihi: 18.10.1982, Resmi Gazete, Sayı: 17863, Tarih: 7.11.1982. İl İdaresi Kanunu, Kanun No: 5442, Kabul Tarihi 10/6/1949, *Resmi Gazete*, Sayı: 7236, Tarih : 18/6/1949.

"Belediye Kanunu", Kanun No: 1580, Kabul Tarihi: 03.04.1930, *Resmi Gazete*, Sayı: 1471 Tarih: 14.04.1930.

"Büyükşehir Belediyeleri'nin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun", Kanun No: 3030, Kabul Tarihi: 27.06.1984, *Resmi Gazete*, Sayı: 18453, Tarih: 09.07.1984.

"Belediye Kanunu", Kanun No: 5393, Kabul Tarihi: 03.07.2005, *Resmi Gazete*, Sayı: 25874, Tarih: 13.07.2005.

"Büyükşehir Belediyesi Kanunu", Kanun Numarası: 5216, Kabul Tarihi:10/7/2004, Resmi Gazete, Sayı: 25531 Tarih: 23/7/2004.

www.erolkaya.org/tr/showarticle.aspx

ZOR ZAMANDA YÖNETİM

Dr. Mahmut Demirkan

(1987 Mezunu, Bankacı)

mdemirkan@bankasya.com.tr

Bugün dünyada ezberleri bozduran bir kriz yaşanıyor. Umutların tükendiğine ilişkin negatif bilgilerin yoğun bir şekilde “insan zihnine pompalandığı” bir dönemden geçiyoruz. Bir zamanlar yönetim teorilerinin ilham kaynağı olan şirketler şimdilerde kapanma tehlikesiyle varlık mücadelesi veriyorlar. Fonksiyonlarını hakkıyla yerine getirebilmek için çok daha fazla çaba harcamak durumunda kalan kuruluşlar, sundukları ürün ya da hizmetlerine talep yaratabilmek için olmadık yollara başvuruyorlar. Elbette böyle bir ortamda yönetim fonksiyonunu hakkıyla icra etmek, işletmenin bulunduğu ortamdaki gelen negatif bilgileri içeride “absorbe edip” olumlu bir hava yaratmak yöneticiler açısından güçtür.

Ancak, böyle bir durumda yöneticilerin oturup krizin geçmesini beklemek gibi “ilgisiz bir tutum” sergilemeyecekleri de açıktır. O halde neler yapılabilir?

1. Her şeyden önce yöneticilerin krizin temel sebeplerini ve yansımalarını ve yönettikleri kurumlara etkilerini iyi “analiz” etmeleri gerekir. Burada kontrol altına alınabilecek alanlar var, edilemeyecek alanlar var. Elbette biz, kontrol edilebilecek veya geliştirilebilecek alanlara odaklanmalıyız. Ancak diğer alanlarla ilgili gelişmeleri de izlemek ve gerekli aksiyonları almak için hazır olmamız da gerekir. Bu bakımdan yapılacak ilk iş söz konusu analiz çalışmasını iyi yapmak ve bu çerçevede “kurumsal bilgi”yi oluşturmaktır. Kurumsal bilgi; krizin boyutunu, çerçevesini ve işletmenin buna karşılık durumunu veya konumunu ortaya koymalıdır.

2. İkinci yapılacak şey, bu bilginin ulaştırılması gereken yerlere en hızlı şekilde ve yeterli düzeyde ulaştırılmasını sağlamaktır. Kriz insanların önlerini göremediği ve ne yapacağını bilemediği durum olarak tanımlanır. Bu bakımdan belirsizlik ortamında korku ve endişeler artar, olmadık spekülasyonlar üretilir. Bireylere yapılan negatif yüklemeler moral ve motivasyonu düşürür. Böylesi durumlarda insanlar etraflarına daha çok kulak kabartırlar. Konsantre olmaları gereken esas konulardan uzaklaşarak farklı konularla meşgul olurlar. Dolayısıyla kurumun duruşunu, bireyleri de kapsayacak şekilde üstlenilen rolleri, yapılması gerekenleri ve yapılanları, kısaca alınan ve alınacak aksiyonları içeren konulara ilişkin “bilgi paylaşımı”nın önemi çok büyüktür.

3. Bu dönemde eskisinden daha çok “sonuç yönelimli olmak” gerekiyor. Sonuç yönelimli olmak demek; hemen her konuda sonuca ve “sonucun etkinliğine odaklanmak” anlamına gelir. Yani bu dönemde daha net olmak, kısa süreli hedefler koyarak sonucu görmeye çalışmak, B, hatta C planları hazırlamak ve sürekli izlemek gerekir.

4. “Krizden ya da karmaşıklıktan anlam çıkarmak” gerekir. Zira bu dönem hem geçmişin muhasebesinin yeniden yapıldığı ve hem de

gelecekteki yapılanmanın ve davranış kalıplarının şekillendirildiği bir dönemdir. Krizde “evi yeniden derleyip toparlamak” muhakkak ki yeni fırsatlar yaratacaktır.

5. Bu dönemde genelde yapılanın aksine; **“insanların kapasitesinin, yetkinlik ve yeteneklerinin geliştirilmesi”** yönünde bilinçli adımlar atılmalıdır. Bu yaklaşım birkaç anlamda olumlu mesajlar içerir. Her şeyden önce; güçlü olduğunuzu, çalışanlarınıza sahip çıktığınızı ve onları geliştirerek geleceğe hazırladığınızı gösterir ve onları motive eder. Öte yandan yetenekleri, becerileri geliştiremezsek yeni ve olumlu durumlara geçiş çok daha zor olacaktır.

6. Bu dönemde **“işbirliğine daha çok ihtiyaç duyulur”**. Ortamın getirmiş olduğu hassasiyetten dolayı işbirliğinin gelişmesine engel olan negatif mesajlar yayılır, birey veya gruplar arasında karşılıklı suçlamalar artar. Bunların çatışmaya dönüşmemesi için erken teşhis koymak, söz konusu olumsuzluklara ilişkin tedbir almak ve harekete geçmek yönetimin önemli sorumluluklarından birisi olmalıdır. Bu tür ortamlardan menfaat uman **“iç ve dış mihraklar”** konusunda dikkatli olmak gerekir.

7. Her kriz sonrasında yeni **“olumlu”** durumların ortaya çıktığının bilincinde olmak gerekir. Denilebilir ki bu seferki farklı, genel ve derin. Hayır, belki biraz daha uzun sürebilir. Ancak unutmayın ki her çıkışın bir inişi vardır ve her gece iki gündüz arasındadır. Bu bakımdan yeni durumlar için **“değişime ayak uyduracak ve değişimi kolaylaştıracak yeni bir organizasyon yaratmak”** gerekir.

8. Son olarak bu dönemde, **“zamanın etkin kullanılması ve karar mekanizmalarının etkin işletilmesi”** için üst yönetimden başlayarak bilinçli hareket edilmesinin gerekliliğine vurgu yapmak isteriz.

Toparlayacak olursak, krizlerle gelen tehdit ve tehlikeler karşısında gerekli önlemleri geliştirebilmek, hatta yaşanmakta olan olumsuzlukları fırsata dönüştürebilmek **“etkin bir kriz yönetimi”** ile mümkün olabilir ancak. Olağanüstü bir yönetim yaklaşımı veya uygulaması olarak etkin kriz yönetimi yukarıda sıralanan konu başlıklarını içermelidir. Dileğimiz hiçbir kurumun acil önlemler alacak pozisyona düşmemesi ve vurgulanan kriz yönetimini uygulamamsıdır!

Sizin için seçtiklerimiz

Sözün Kıtası

Deniz ne kadar dalgalı olursa olsun sonunda durulur.
Goethe

Zor iş, zamanında yapmamız gereken fakat yapmadığımız kolay işlerin birikmesiyle meydana gelir.

J.J.Rousseau

İnsan, tehlikeyle karşılaşmadan cesur olup olmadığını anlayamaz.

La Rochefoucauld

Bir Alıntı*

“Victor E. Frankl'nin İnsanın Anlam Arayışı diye bir kitabı var. 6 milyon sivilin yok edildiği Nazi kamplarında dört yıl kalan Frankl, 'hayatında anlamlı bir amaç edinen bu kamplardan sağlam çıkabildi, anlamlı bir amaç bulamayan ise elendi. Beni oradan sağlam çıkaran şey ise bu kampta çektiğimi yazayım da başka insanlar da öğrensün düşüncesiydi' diyor. Yani amaç organizmayı diri tutar. En kötü koşullara bile direncinizi arttırır”.

* Bu küçük alıntı; 24.11.2008 tarihli Dünya Gazetesi, s.14., Üstün Dökmen ile yapılan röportajdan alınmıştır.

Yöneticinin Kütüphanesi

1. Melek Vergiliel Tüz, **Kriz Döneminde İşletme Yönetimi**, Bursa: Ekin Kitabevi, 1996.
2. Harvard Business Review Dergisinden Seçmeler, **Kriz Yönetimi**, İstanbul: MESS Yayınları, 2000.
3. Mark Gerzon, **Çatışmalı Ortamlarda Liderlik**, (Çev.: Ahmet Kardam), İstanbul: MESS Yayınları, 2006.

KRİZDE İŞÇİ ÇIKARMAK AVANTAJLI MI?

Resul KURT
SGK Başmüfettişi

info@resulkurt.com
www.resulkurt.com

Dünya'da ekonomik krizin etkisi her geçen gün daha da ağırlaşıyor. Ülkemizde kriz etkisini hissettirmeye başladı. Bir çok firma işlerini ve harcamalarını kısıyor. Ekonomik krizin en az zararlı atlatılabilmesi için Devlete ve işverenlere önemli yükümlülükler düşmektedir.

Şirketler için kriz dönemlerinde maliyetleri ve giderleri kısmanın en kısa yolu olarak işçi sayısının düşürülmesi olarak görülüyor. Acaba bu düşünce ne kadar doğru?

Şüphesiz kriz ortamında en büyük sıkıntıyı çalışanlar çekmekte. Kriz dönemlerinde en kolay alınan karar işçi çıkartılmasıdır. İşverenler en kolay olarak gördükleri bu yolu seçmemeli, ekonomik krizin toplumda daha ağır sonuçlara yol açması önlenmelidir. Ülkede yaşanan ekonomik kriz geçerli bir neden olarak kabul edilmekle birlikte, her zaman feshe son çare olarak bakılmalıdır.

İş güvencesi var

İş Kanununa göre, otuz veya daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde en az altı aylık kıdemi olan işçinin belirsiz süreli iş sözleşmesini fesheden işverenin, işçinin yeterliliğinden veya davranışlarından ya da işletmenin, işyerinin veya işin gereklerinden kaynaklanan geçerli bir sebebe dayanmak zorunda olduğu hükme bağlanmıştır.

İş sözleşmesi feshedilen işçi, fesih

bildiriminde sebep gösterilmediği veya gösterilen sebebin geçerli bir sebep olmadığı iddiası ile fesih bildirimini tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde iş mahkemesinde dava açabilir.

İşverence geçerli sebep gösterilmediği veya gösterilen sebebin geçerli olmadığı mahkemece veya özel hakem tarafından tespit edilerek feshin geçersizliğine karar verildiğinde, işveren, işçiyi bir ay içinde işe başlatmak zorundadır. İşçiyi başvurusu üzerine işveren bir ay içinde işe başlatmaz ise, işçiye en az dört aylık ve en çok sekiz aylık ücreti tutarında tazminat ödemekle yükümlü olur. İşe iade davası açan işçilerin davayı kazanması halinde işverenler yüksek tutarlarda tazminatlar ödemek zorunda kalabilecektir.

Krizde istihdam politikası nasıl olmalı?

Ekonomik kriz dönemlerinde işverenler öncelikle fazla mesai uygulamasını kaldırmalı, çalışanlara kullanmamış oldukları yıllık ücretli izinleri kullandırmalı, işyerlerinde denkleştirme usulü çalışma modeline geçilmeli, tam süreli kadrolarda çalışan personelden isteyenler part time kadrolara kaydırılmalı ve mümkün oldukça işten çıkarma yoluna gidilmemelidir. Denkleştirme usulü çalışma yapılmalı, işçi-işveren dayanışması ile maliyet düşürücü önlemler hayata geçirilmelidir.

İşyerlerinde, iş yoğunluğunun fazla olduğu

dönemlerde denkleştirme usulü çalışma sistemine geçilmeli ve fazla mesai ücreti ödemek yerine iş yoğunluğunun az olduğu dönemlerde az, çok olduğu dönemlerde de çok çalışarak mesai saatlerini haftalık normal çalışma süresi olan 45 saate denkleştirmelidir. İşyerinde haftanın çalışılan günlerine, günde onbir saati aşmamak koşulu ile farklı şekilde dağıtılabileceği esasına dayanmaktadır. Bu düzenleme ile işlerin yoğun olduğu dönemlerde fazla çalışılmasına karşın, iş yoğunluğunun düşük olduğu dönemlerde de az çalışarak ortalama 45 saatlik haftalık çalışma süresi denkleştirilmiş olacaktır.

Kısa Çalışma Uygulamasına Geçilmeli

Kısa Çalışma, en az dört hafta en fazla üç ay süreyle işyerinde uygulanan haftalık çalışma süresinin geçici olarak en az üçte bir oranında azaltılarak uygulanmasıdır.

Genel ekonomik kriz veya zorlayıcı sebeplerle işyerindeki haftalık çalışma sürelerini geçici olarak önemli ölçüde azaltması veya işyerinde faaliyeti tamamen veya kısmen geçici olarak durdurması halinde, işyerinde geçici olarak en az dört hafta işin durması veya kısa çalışma hallerinde işçilere çalıştırılmadıkları süre için işsizlik sigortasından kısa çalışma ödeneği ödenecektir. İşçinin kısa çalışma ödeneğine hak kazanabilmesi için, çalışma süreleri ve işsizlik sigortası primi ödeme gün sayısı bakımından işsizlik ödeneğine hak kazanma şartlarını yerine getirmesi gerekmektedir.

Bu koşul hafifletilmeli ve işsizlik sigortası fonundan yararlanılması sağlanmalıdır.

Prim indirimi maliyetleri düşürecek

01/10/2008 tarihinden geçerli olmak üzere; işverenlerin malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden, işveren hissesinin 5 puanlık kısmına isabet eden tutar Hazinece karşılanacak.

İşveren hissesine ait primlerin Hazinece karşılanabilmesi için, işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde SGK'na vermeleri, sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarı ile Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarı yasal süresinde ödemeleri, SGK'na prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunmaması şart.

MOBİL İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE 3G

Birol Özöncel
(1994 Mezun)

Günümüzde Mobil telekomünikasyon sektörü, dünyada en hızlı büyüyen sektörlerden birisidir. Çeşitli mobil iletişim sistemleri var olmakla beraber en çok bilinen ve kullanılanı GSM teknolojisidir. İnsanlar cep telefonları ile kısa süre içerisinde o kadar bütünleşmişlerdir ki GSM (Global System for Mobile Communication) ve 3G sistemleri bugün 220 ülkede kullanılmakta olup, dünya nüfusunun %80 inden fazlasını kapsama alanına almışlardır. Bugün cep telefonu ile 2000 yılında konuşulandan yaklaşık %40 daha fazla konuşulmaktadır. Dünya GSM birliği (GSMA) verilerine göre 2007 yılı sonu itibariyle dünya nüfusunun %50'si mobil telekomünikasyon abonesidir. Bu abonelerin 3 milyardan fazlası da GSM abonesidir. Dünyada her gün toplam 1,2 milyon yeni GSM hattı aboneliği yapılmakta olup yıl sonuna kadar tüm dünyada toplam 1 milyondan fazla cep telefonu satılacağı tahmin edilmektedir.

Dünyanın ilk üç büyük GSM pazarı sırasıyla Çin(483 milyon abone), Hindistan(176 milyon abone) ve Rusya'dır (168 milyon abone). Özellikle ilk iki büyük pazarda penetrasyon oranının %40 tan daha az olduğu göz önüne alındığı takdirde yukarıda belirtilen mobil abonelik oranlarının hızla artacağı beklenmektedir.

Son yıllarda özellikle mobil iletişim alanında yeni alternatifler, yeni uygulamalar ortaya çıkmış ve mobil teknolojiler her geçen gün erişim hızı ve kapsama alanını genişletmeye devam etmişlerdir. Günümüzde iş dünyası bu yeni teknolojiler üzerinde ayakta durmaktadır. Her türlü iş

akışında devreye teknoloji dahil olmaktadır. Sonuçta Mobil hayat ve Mobil ofis kavramları ortaya çıkmıştır. Tanım itibariyle daha çok kablosuz ağ teknolojilerine bağımlı olan mobil ofis bu alandaki 3G ve WiMAX gibi yeniliklerle potansiyelini tam anlamıyla ortaya çıkarabilecektir. Bu bağlamda son yıllarda tüm dünyada kablosuz iletişim teknolojileri ön plana çıkmaya başladı. Kablosuz iletişim sayesinde insanoğlu mekandan bağımsız olarak istediği yerden cep terminalleri sayesinde geniş bant üzerinden internete bağlanabilmektedir. 3G ve WiMAX gibi teknolojiler de mobil ofis, daha doğrusu mobil hayat kavramlarına daha küresel bir boyut getirmişlerdir. Bilgi erişim ve paylaşımında sınırları ortadan kaldıracak olan bu teknolojiler beraberinde birçok farklı iş modellerini de beraberinde getirecektir.

Kablosuz ağları iki temel ayrımında değerlendirebiliriz.. Bir tarafta mobil şebekeler, diğer tarafta ise yerel ve geniş alan ağlarında yararlanılan kablosuz ağ teknolojileri. Öncelikle mobil şebekelerde bizi ne gibi alternatiflerin beklediğini değerlendirdiğimizde merkezde üçüncü nesil (3G) ve WiMax en çok konuşulan konular olarak durduğunu görürüz. Biz bu yazımızda mobil iletişim teknolojileri ve özellikle 3G teknolojisini işlemeye çalışacağız.

3G NEDİR? 3G'YE NASIL GELİNDİ?

Elektromanyetik dalgaların bir iletişim aracı olarak kullanılabileceği fikrinin doğuşu ve bu yöndeki çalışmaların başlangıcı 19. yüzyılın sonlarına rastlamaktadır. Bu çalışmalar sonucu,

mobil telefonlar ilk kez A.B.D.'de 1940'lı yılların sonlarında kullanılmaya başlanmış, Avrupa'da ise 1950'li yılların başlarında tek hücreli analog araç telefonları kullanılmaya başlanmıştır. Daha sonra, 1970'lerin sonlarında hücreli analog mobil telefonlar kullanıma sunulmuştur. Bu sistemler, birinci nesil (1G) analog teknolojiyi kullanmaktadır.

1G teknolojisinin, kullanıcıların zamanla artan ses kalitesi, kapasite ve kapsama alanı gibi ihtiyaçlarına cevap vermekte yetersiz kalması yanında yarı iletken ve mikrodalga teknolojilerindeki ilerlemelerle birlikte 2G sayısal teknolojisine geçilmiştir. Bugün kullandığımız GSM standartlarındaki cep telefonları, 2G sayısal teknolojiyi kullanan sistemlere bir örnek teşkil etmektedir. 2G Sayısal sistemler daha kaliteli ses hizmetlerinin yanı sıra SMS gibi basit veri hizmetleri de sunulabilir hale gelmiştir. 2G mobil telefonlar, 1991'in ortalarında piyasaya sürülmüş ve kullanımı büyük bir hızla yaygınlaşmıştır.

Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü (ETSI) tarafından GSM standartları belirleme çalışmasının 1. fazı 1990 yılında tamamlanmıştır. GSM standartları, değişen teknolojik ilerleme ve ihtiyaçlar doğrultusunda 2. faz ve 2. faz+ olarak adlandırılan evrelerle, 1990'lı yılların ortalarında daha da geliştirilmiştir. Söz konusu geliştirilmiş 2G teknolojileri, "High Speed Circuit Switched Data" (HSCSD), "General Packet Radio Service (GPRS) ve "Enhanced Data Rates in a GSM Environment" (EDGE) olarak adlandırılmaktadır. Anılan teknolojiler, 3G'ye doğru giden yolda son basamaklar olarak görülmekte ve topluca 2,5G teknolojisi olarak kabul edilmektedir. Bu geçiş döneminde, mobil şebekeler üzerinden internet'e erişim imkanı sağlanmış ve veriye dayalı hizmet türlerinde artış kaydedilmiştir.

Üçüncü nesil (3G) mobil telekomünikasyon teknolojisi, bu gelişmeleri takip eden bir sonraki büyük adımı teşkil etmektedir. 2G ile kıyaslandığında bu yeni teknolojinin en göze çarpan farklılık, sesten ziyade data iletimine

odaklanmasıdır. Yani, her kuşakta ses hizmeti sunulabilirken, bir sonraki kuşak daha kaliteli ses hizmetinin yanında daha hızlı ve zengin içerikli veri iletişimine imkan sağlamaktadır. 3G sistemlerinde ise hızlar artık Mbitlerle ifade edilmektedir.

Bilgi aktarım hızı yönünden bir karşılaştırma yapılacak olursa; GSM 1. safha ile 9.6 kbit/s, 2. Safhada HSCSD ile 28.8 kbit/s, 2,5. Safhada ise GPRS ile 171.2 kbit/s, EDGE ile 384 kbit/s ve 3G ile ise 2 Mbit/s hızlarında bilgi transferi yapılabilmektedir. 3,5 G olarak adlandırılan HSDPA'de de (High Speed Downlink Packet Access - 3.5G) 14 Mbps veri iletim hızlarına teorik olarak ulaşabilmektedir. Teknoloji o kadar hızlı ilerlemektedir ki 3G teknolojisi Türkiye'de henüz kullanılmaya başlamadan dördüncü nesil LTE (Long Term Evolution) sistemi hazırlanmıştır. Hızdaki bu artış özellikle bilgiye erişim açısından alışageldiğimiz erişim kavramına yeni bir boyut getirmektedir. Yani mobil ortamda görüntülü telefon hizmetleri, e-posta alıp gönderme, bankacılık hizmetleri, yüksek hızlarda İnternet erişimi, etkileşimli oyunlar, canlı radyo TV yayınlarına erişim gibi birçok hizmet, 3G mobil terminal cihazları tarafından rahatlıkla sağlanabilmektedir.

3G ilk olarak Japonya'da daha sonra Avrupa ve ABD de kullanılmaya başlandı. Bu teknolojinin ilk hayata geçme safhasında lisans sahibi operatörler kötü tecrübeler yaşamışlardır. İlk çıktığında 3G lisansları çok büyük fiyatlarla satılmıştı ve o gün bu lisansları alan operatörlerin çoğu zararlara uğramış hatta bazıları ellerindeki lisansları geri vermişlerdi. Zaman içinde lisanslar ucuzladı, daha kaliteli bir altyapı ortaya çıktı, teknolojiyi destekleyen cihazlar çoğaldı, ürün ve servisler çeşitlenerek, yaygınlaşmaya ve cazip fiyatlarla sunulmaya başlandı sonuçta daha fazla kullanıcı kitlesine ulaşmaya başladı. 3G sistemi şu anda 78 ülkede kullanılmakta ve 200 milyona yakın 3G abonesi bulunmaktadır. (HSPA ve W-CDMA dahil). 3G kullananların oranı son bir yılda %100 artmıştır. Mobil data servislerinin kullanımı tüm dünyada hızla yayılmaktadır ve servislerden elde edilen gelirler toplam servis gelirlerinin %17'sini oluşturmaktadırlar.

3G İLE HAYATIMIZDA NE DEĞİŞECEK?

Şu anda karasal hatlarla sahip olduğumuzdan daha yüksek bir bant genişliğini cep telefonu gibi mobil cihazlarla kullanabileceğiz dersek hayatımızda nelerin değişeceği hayal edilebilir. 3G'nin kullanıcılara en büyük faydası internet bağlantısı, dosya indirme/yükleme gibi uygulamaları hızlandırması olacaktır. Ayrıca 3G uygulamasının başlamasıyla operatörlerin ve içerik sağlayıcıların sundukları hizmetler de gelişecek 3G teknolojisi ile sağlanacak veri iletişim hızı ile görüntülü konuşma, video, müzik, fotoğraf, oyun gibi katma değerli servisler ön plana çıkacaktır. Zaten son zamanlarda artık

telefonların sırf konuşmak için değil bilgiye ulaşmak ve işlem yapmak için kullanılmaya başlanması nedeniyle cep telefonu ekranlarının büyüdüğü görülmektedir.

Şu an bu servisler kullanımı oldukça sınırlı seviyede kullanılmaktadır. Ürünlerin ve iletişimin pahalı olması bunun en temel sebebi. Bu bedeli ödemeye razı olanların şu an mevcut hareket halinde ulaşabildiği hız GPRS/EDGE seviyesindedir, ki bu da hareketli yüksek çözünürlüklü görüntülü iletişime izin vermemektedir. Günümüzde iletişimde belirli bir kalite eşiğinin altı kabul görmemekte. insanlar konuşurken kesintilere, parazitlere tahammül edememektedir. 3G lisanslarının bu alanda bizlere yeni deneyimler yaşatacağı muhakkaktır. Bu süreçte operatörler, konuşma ücretlerini ucuzlatırken katma değerli servislerden daha yüksek abone başı gelir (ARPU) elde etmeyi hedefleyeceklerdir.

Yüksek bant genişliklerinde kaliteli ses ve görüntü iletimi eğlence ve yayıncılık sektörünün gelecekteki gözdesi olma yolunda ilerlemektedir. 3,5K olarak adlandırılan HSDPA ile geleneksel 3G hızının 7 katı hız verilebilmektedir. Biz, biraz geç kalmanın avantajıyla 3G teknolojisini kullanmaya buradan başlayacağız.

3G şebekeleri üzerinden ses hizmeti sunulacak olsa da esas değişim, hızlı ve zengin içerikli veri uygulamalarının hayatımıza girmesi ile olacaktır.

Kısaca, 3G sisteminin faaliyete geçmesiyle;

- İnternet kullanımının yaygınlaşmasına katkı sağlayacağı ve İnternet'e hızlı erişimin yaygınlaşacağı,
- Bilgi toplumuna geçişte, e- devlet

uygulamalarında önemli bir etken olacağı,

- Özellikle yazılım alanında yerli firmalara önemli fırsatlar yaratılabileceği,
- Gençlerimize yazılım sektöründe istihdam oluşturabileceği,
- Sağlık hizmetleri,uzaktan eğitim, mobil-kütüphane, İnternet üzerinden bilimsel laboratuvarlara erişim, İnternet üzerinden dil eğitimi gibi uygulamalar ile eğitime katkı sağlanacağı,
- Yaşlı ve engellilerin uzaktan gözetim ve kontrolünde kolaylıklar sağlayacağı, mobil-uygulamalar ile vatandaşlarımızın yaşamının daha da kolaylaşacağı beklenmektedir.

TÜRKİYE'DE MOBİL TELEKOMÜNİKASYON SEKTÖRÜ

Türkiye 1G mobil telekomünikasyon teknolojisi ile, "Nordic Mobile Telephone" (NMT) sistemlerinin 1986 yılında kullanılmaya başlanmasıyla tanışmıştır. Günümüzde halen analog ses iletimi hizmetini sağlayan 1G sistemler kullanılmaktadır.

2G teknolojileri alanında ise, Türkiye'de halihazırda 2G lisansına sahip Turkcell, Vodafone, Avea olmak üzere 3 adet GSM işletmecisi mevcuttur. 1994 de Türk Telekom ile yapılan gelir paylaşımı sözleşmeleri ile Turkcell ve Telsim tarafından GSM900 hizmeti vermeye başlanmış ve 1998 yılında her iki operatörle imtiyaz sözleşmeleri imzalanarak hizmetin devamlılığı sağlamıştır. Telsim 2006 yılında Vodafone tarafından satın alınarak ismi de aynı şekilde değiştirilerek hizmete devam etmektedir. GSM1800 lisansları 2000 ve 2001 yıllarında Aria(İştim) ve Aycell(Türk Telekom)'a verilmiş daha sonra bu iki operatör 2004 yılında birleşerek Avea adını alarak tek bir operatör olarak hizmet vermeye devam etmektedir.

2,5 G olarak adlandırılan GPRS/EDGE sistemi şu anda ülkemizdeki mevcut tüm GSM operatörleri tarafından da sunulabilmektedir.

Ülkemizde cep telefonu penetrasyon oranı %93'tür, ve 65 milyona yakın aktif GSM abonesi bulunmaktadır ancak, bunların çoğunun 2-3 hat sahibi olduğu düşünüldüğünde ortalama 10-15 milyon potansiyel abonenin olduğu sonucuna varılabilir.

Son iki yıldır ülkemiz Telekomünikasyon sektörünün en önemli gündem başlıkları olarak Numara taşınabilirliği ve 3G ihalesi görünmektedir. Numara taşınabilirliği 9 Kasım 2008 itibariyle başlatılmıştır. 3G ihalesi ise geçen yıl 7 Eylül 2007 de Telekomünikasyon Kurumu tarafından yapılmış ve bu ihaleye tek bir GSM operatörü katılarak en yüksek frekans bandını almaya hak kazanmıştı. Fakat hatırlanacağı üzere Rekabet Kurulu İhalede Rekabetin oluşmadığı gerekçesiyle ihaleyi iptal etmişti. 28 Kasım 2008 tarihinde yapılan yeni ihaleye tüm operatörler katılmış ve ihale başarılı bir şekilde sonuçlanmıştır. İhale sonucunda Turkcell KDV hariç 358 milyon Euro vererek A lisansını, Vodafone 250 milyon Euro ile B lisansını ve Avea'da 214 milyon Euro ile C lisansını almaya hak kazanmışlardır. Operatörler 2009 yılının Haziran-Temmuz aylarında servis vermeye başlayabileceklerini bildirmişlerdir. İleriki dönemde hem GSM işletmecilerinin kendi aralarındaki yatay rekabet, hem de mobil ve sabit iletişim arasındaki çapraz rekabet artacak, tüketici

daha kaliteli ve ucuz ürün ve hizmet almaya başlayacaktır.

3G hizmetlerinin sunulmaya başlanmasıyla birlikte, internet içerik sağlayıcılığı, e-tıp, ticaret, e-bankacılık, finansal hizmetler gibi değişik hizmet alanları da göz önünde bulundurulduğunda, büyük ölçüde yeni iş imkanlarının ortaya çıkması beklenmektedir. Bunların yanı sıra, ar-ge çalışmalarında daha önce edinilen tecrübelerin birikimi şeklinde birbirini takip eden bir süreç yaşanmıştır. 3G teknolojisinin 2G teknolojisi ile elde edilen tecrübelerin üzerine kurulduğu ve ileride 3G'yi de aşan 4G teknolojilerinin geliştirileceği de dikkate alındığında, bu teknolojileri dünya ile eş zamanlarda takip eder hale gelinmesi gerekmektedir.

3G ihalesinde pazarın rakip kuruluşları aslında 3G yerine daha çok frekans üzerinde durmaktadırlar. Artık 2G'de yeterli frekans kalmadığı için verimli çalışılmamaktadır. Frekans gereksinimi olan şirketlerin o frekansların lisansını alması gerekmektedir. Bu frekanslara belki bugün ihtiyaç olmayabilir ama önümüzdeki dönemde ihtiyaçları olacaktır. 4 farklı frekans lisansı için ihale yapılacaktır. A ve B lisanslarını alabilmek için şirketlerin daha fazla rekabet edecekleri tahmin edilmektedir. Daha kolay anlaşılması için, bu lisanslar Otoyola benzetilebilir. A lisansı altı şeritli bir yol, B dört, C üç, D iki şeritli gibi. 40 MHz'den 30'MHz'e kadar inen frekanslarda yayın yapılacaktır. Frekanslar daha çok verinin geçip ulaşabileceği hızı anlatmaktadır. A ve B türü lisanslar geniş bant teknolojilere hizmet verebileceği halde C ve D lisanslarında bu imkan bulunmamaktadır. Lisanslar arasındaki en büyük farklılık budur. Türkiye'de 3G hizmetlerinin GSM operatörlerince verilmeye başlanmasıyla yeni bir döneme girilecektir. Üçüncü jenerasyon teknolojisi ülkemiz için çok önemlidir. Bazı kesimler bu tarz teknolojilerin Türkiye'ye geç gelişinden yakınmaktadırlar. Bazıları da 3G ye geçmeden

direkt 4G den başlanması gerektiğini savunmaktadırlar. Ancak bu konuda biraz geriden gelmenin avantajı olabilir. Cep telefonu fiyatları uygunlaşmış ve kullanımı artmaya başlamıştır. 3G'nin tüketici beklentilerine yanıt verecek ve birden bu teknolojinin içine oturmayacak şekilde yayılması ile nispeten olgunlaşmış, faydaları uzun vadede alınabilecek bir teknoloji olarak kullanılması söz konusudur. Şebekeler belirli bir olgunluğa ulaşmıştır. Hazır terminaller, hazır içerikler, hazır servisler birleştiğinde 3G'nin hızla yayılması beklenmektedir. Halihazırda Türkiye'de 1 milyondan fazla 3G uyumlu cihaz kullanılmaktadır.

Ayrıca fiyat, vergi yükü ve operatörlerin katma değerli servisleri sunabilmesi için harcayacağı yatırım da düşünüldüğünde 3G servisleri uygun fiyatlarla sunulabilecek mi sorusu akla gelmektedir. Mevcut maliyetler üzerinden 3G servislerinin sunulması verimli olacak mıdır? Maliyetleri düşürüp daha ucuza hizmet verebilmek için ortak 3G altyapısının teşvik edilmesi gerekmektedir. Gerçi Telekomünikasyon Kurumu ihaleyi alan firmaların ortak altyapı kurup işletmeleri hususunda bir tavsiyede bulunmuşsa da bu yeterli değildir. Ortak yatırım sonucu yatırım ve işletme maliyetleri azaltılarak hizmet sunum maliyetleri düşecek ve vatandaş bu hizmetleri daha ucuza alabilecektir. Altyapının

ortak kullanımı, 3G altyapısının düşük maliyetlerle daha geniş alanlara yaygınlaştırılmasını sağlayacak ve bilgi toplumunun ucuz ve yaygın iletişim olanakları artırılabilecektir. Bu bağlamda maliyetlerin yanında kısıtlı kaynakların etkin kullanımı ve çevresel planlama faktörleri de göz önünde tutulmalıdır.

Türkiye'de iletişim sektöründeki en büyük sıkıntılardan birisi de iletişim üzerindeki yüksek vergi oranlarıdır. Ülkemizde yüzde 45'lerde olan vergi yükü, Avrupa'da yüzde 20'lerde, dünya ortalamasında ise yüzde 17 civarındadır. Üçüncü nesil hizmetlerden vergilerin yüksek alınması halinde bu servislerin az sayıda abone tarafından kullanılacağı ve beklenen verimin alınamayacağı tahmin edilmektedir. Son olarak internet kullanımından alınan KDV oranının düşürüleceği açıklanmıştır.

Teknolojinin hızla geliştiği ve değiştiği bu zamanda bir yandan da dördüncü jenerasyona hazırlık yapılmalıdır. Zaten

Uzakdoğu'da 4G ile ilgili çalışmalar başlamış durumdadır, bu doğru zamanı yakalamışken Uzakdoğu'daki 4G çalışmaları ve piyasadaki hareketlilik takip edilerek, Türkiye'de uygulamaya

sunulabilir. 3G ve 4G teknolojiler birbirine bağlantılı sistemler olduklarından art arda gelmesi mümkündür. Örneğin, eskiden baz istasyonlarının altında konteynerleri görürdünüz. Yeni sistemde konteyner yerine kabinet denilen müzik seti gibi cihazlar kullanılmaktadır. Kabinet içindeki raflardan biri 2G, biri 3G, biri de 4G için hazırlanmış durumdadır. Bu kabinetlerin kurulumu ve kullanımı eski sistemlere göre daha kolaydır. Bu nedenle 3G'nin ardından 4. nesil sisteme geçiş de daha kolay olacaktır.

Son olarak, acaba Türkiye'de tüketicilerin yeni teknolojiler ve 3G ile ilgili beklentileri nelerdir ve bu teknolojiler karşısında nasıl davranmaktadırlar?

Bu soruların cevabını Ericsson Türkiye tarafından Ekim 2008 de yeni yapılan Consumer Lab araştırma sonuçlarından çıkarmak mümkündür:

- Türkiye, araştırmaya dahil olan 25 ülke arasında, teknolojiye yoğun ilgi duyan 8 ülkeden biri.
- Araştırmaya göre Türkiye'de her üç kişiden biri numara taşınabilirliğinden, her beş kişiden biri

üçüncü nesilden haberdar. %34'lük kesim mobil genişbant servislerini kullanmaya ilgi duyuyor. Üçüncü nesille beraber gelecek olan mobil genişbantın sadece cep telefonlarında değil bilgisayarlar da kullanılabileceğini öğrenenlerin %56'sı bundan sonra internet için sadece mobil genişbantı kullanacağını belirtiyor.

- Türkiye'de "teknolojiden çekiniyorum" diyenlerin oranı sadece %8,

- 2006 araştırmasıyla karşılaştırıldığında dizüstü bilgisayara sahip olma oranı %8'den, %22'e; yüksek hızlı internet bağlantısı ise %19'dan, %47'e çıkmış durumda. Uydu anteni (%74), DVD oynatıcı (%60) ve dijital kamera (%30) sahip olma yüzdeleri de yaklaşık olarak ikiye katlanmış durumda.

- Telefon, radyo, televizyon yerine interneti kullanan ve 'süper uzman' olarak nitelendirilen kesimin %71'i erkek. Yarısına yakını 15-24 yaş aralığındaki gençlerden oluşuyor. Çoğu bekar ve eğitim seviyeleri yüksek. Temel kullanıcı profilindekiler ise genelde evli ve 24 yaşından büyük

- Araştırmaya katılanların %77'sinin hem ev, hem de cep telefonu var. Yalnızca cep telefonu kullananların oranı %20. Cep telefonunuzu en çok nerede kullanıyorsunuz sorusunun cevabı %43 ile ev. Bu oranda 2006'ya göre %3'lük bir düşüş var. Evde de cep telefonu kullanım diyenlerin %75'i sebep olarak cepten cebi aramayı gösteriyor. Diğer nedenler sırayla daha ucuz olması, alışkanlık, rehberin cep telefonunda kayıtlı olması ve mahremiyet.

- SMS gönderme oranı bir önceki araştırmaya göre gerileyerek %63 oldu fakat hala %56 olan dünya ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

- Türkiye sesli aramada dünya lideri. Her yüz kişiden 97'si günde en az bir kez cep telefonu konuşuyor.

Bu sonuçlara göre özetle; Türk toplumu yüksek oranda teknolojiye ilgi duymakta, özellikle gençler bu konuda başı çekmektedir. SMS gönderimi ve Cep telefonu ile konuşmada dünya ortalamalarının çok üstünde yer almaktadır ve 3G teknolojisinin toplumda çok fazla bilinmediği görülmektedir.

YARARLANILAN KAYNAKLAR:

- www.tk.gov.tr
- www.turk.internet.com
- www.itu.int
- www.tr.wikipedia.org
- www.gsmworld.com
- www.gsma.org
- www.marketingturkiye.com
- www.turkcell3g.com

Vefa Sohbetleri

1. Dr. Adnan ERTEM, Vakıflar İstanbul Bölge Müdürü (20 Ekim 2006)
2. Hüseyin KORKUT, Eğitimci-Yönetici (24 Kasım 2006)
3. Osman BOSTAN, İş Adamı (8 Aralık 2006)
4. Ertuğrul DÜZDAĞ, Yazar (19 Ocak 2007)
5. Ahmet ERTÜRK, TMSF Başkanı (2 Şubat 2007)
6. Dr. Ali Osman SALİ, Balıkesir Milletvekili (16 Mart 2007)

Seminerler

1. İbrahim Z. GERÇİK, "Yönetim Psikolojisi"
2. İbrahim Z. GERÇİK, "Politik Film Gösterimi: Cennetin Krallığı"
3. Erdal AYDIN, "KPSS'de Yeni Ufuklar"
4. Mahmut YILMAZ, "Kamuda Kariyer ve KPSS"

Sektör Toplantıları

1. Öğretim Elemanları Çalışma Kahvaltısı
2. Maliye Meslek Grubu Çalışma Kahvaltısı
3. Yerel Yöneticiler Meslek Grubu Çalışma Kahvaltısı
4. Banka ve Finans Meslek Grubu Çalışma Kahvaltısı

Konferanslar

1. Akif EMRE *Gazeteci-Yazar "Büyük Ortadoğu Projesini Anlamak"*
2. Dr. Savaş Ş. BARKÇİN *"AB ve Türkiye: Müzakereler, Meseleler"*
3. Sefer TURAN *Gazeteci-Yazar "Ortadoğu ve Türkiye"*
4. Prof. Dr. Ahmet Güner Sayar, *"Zihniyet Dünyamız"*
5. Doç. Dr. Abdülkadir İlgen *"Tarihten Bugüne Bir Zihin Yapısının Tahlihi: Müslüman İşadamı mı, Burjuva İşadamı mı?"*
6. Veysel Tiryaki, *Altındağ Belediye Başkanı "Yerel Yönetimlerde Kaynakların Etkin Kullanımı"*
7. İzzettin KÜÇÜK, *Safranbolu Kaymakamı, "Küreselleşme Sürecinde Kamu Yönetiminde Yerel Yaklaşımlar"*
8. Turan ATLAMAZ, *Çorum Belediye Başkanı, "Kent Kültürü ve Çorum Örneği"*
9. Dr. Mahmut DEMİRKAN, *Bankasya Genel Müdür Yardımcısı "Kariyer Planlamasında Başarının Olmayan Rotası!"*
10. Mehmet NİYAZI, *Yazar, "Tarih Şuuru ve Devlet Felsefesi"*
11. Prof. Dr. Mustafa DELİCAN
12. Nadir ALPASLAN
13. Turan ATLAMAZ
14. Prof. Dr. Ahmet Hamdi AYDIN

"Ülkemizde Sosyal Yardım Kavramı ve Yardımlaşma Kurumlarının Önemi"

15. Eyüp TOK, *Kimse Yok Mu Derneği Yöneticisi*
16. İbrahim ALTAN, *DFD Genel Sekreteri*
17. F.Bülent YILDIRIM, *İHH Genel Başkanı*
18. Lütfi KİBİROĞLU, *Cansuyu Derneği İstanbul Başkanı*

"22 Temmuz 2007 seçimleri öncesinde 'Siyasalda Siyaset Konuşmaları'"

19. Prof. Dr. Numan KURTULMUŞ, *SP Genel Başkanı*
20. Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU, *AK Parti İstanbul İl Başkanı*
21. Bayram KARACAN, *BBP İstanbul İl Başkanı*
22. Faik İÇMELİ, *DYP İstanbul İl Başkanı*
23. Murat AKDENİZ, *ANAP İstanbul İl Başkanı*

İslam Ekonomisi Konferansları

24. Prof. Dr. Sabri ORMAN *"İslam İktisadi Düşüncesi"*
25. Prof. Dr. Ahmet TABAKOĞLU *"İslam Ekonomisi ve Ahlak"*
26. Doç. Dr. Cengiz KALLEK *"İslam'ın İlk Dönemlerinde Ekonomik ve Mali Kurumlar"*
27. Doç. Dr. Tahsin ÖZCAN *"Osmanlı'da Vakıf Sistemi ve Para Vakıfları"*

Dönem Toplantıları

Düzenli Toplanan Dönemler

29 Şubat 2008, 1991 yılı mezunları

04 Mart 2008, 1992 yılı mezunları

23 Şubat 2008, 2001 yılı mezunları

05 Eylül 2008, 2006 yılı mezunları

*1987 yılı mezunlarımız için mezuniyetlerinin 20. yılı dolayısıyla vakıf merkezinde kahvaltılı toplantı düzenlendi. (12 Mayıs 2007)

Ziyaret ve Temsil Çalışmaları

2. Üstad Sezai KARAKOÇ, Vakfımız mensuplarından oluşan bir heyet tarafından ziyaret edildi.
3. Vakfımız TGTV İcra Kuruluna seçildi.
4. WONDER Davetiyle Viyana gezisine iştirak edildi.
5. TRT İstanbul Bölge Müdürü Erhan Anzerlioğlu, İstanbul Defterdarı Bekir Bayraktar, SGK İl Müdürü Mustafa Kuruca, Beşiktaş Kaymakamı Sadettin Yücel, Üsküdar Kaymakamı İzzettin Küçük ziyaret edildi.

Piknikler

- (11 Haziran 2006) Gaziosmanpaşa/Taşoluk Piknik Alanı
(24 Haziran 2007) Beykoz Kavacık Göztepe Piknik Alanı
(22 Haziran 2008) Gaziosmanpaşa/Taşoluk Piknik Alanı